

Numer zawiera 146 pozycji ze źródeł otrzymanych ostatnio przez Sekcję Informacji Naukowo-Technicznej w Centrum Mechanizacji Górnictwa KOMAG.

SPIS TREŚCI

1. Badania. Projektowanie. Konstruowanie. Wspomaganie komputerowe	2
2. Maszyny do drażenia chodników	2
3. Obudowa chodnikowa. Mechanika górotworu	2
4. Maszyny ładujące	3
5. Maszyny urabiające	3
6. Urabianie. Sposoby urabiania. Narzędzia urabiające	4
7. Obudowa ścianowa	5
8. Zmechanizowane kompleksy ścianowe. Wybieranie ścianowe	7
9. Maszyny do eksploatacji filarowej i komorowej	7
10. Maszyny i urządzenia do odstawy urobku z przodków eksploatacyjnych	7
11. Transport kołowy	8
12. Transport kopalniany pomocniczy	9
13. Maszyny i urządzenia do podsadzki ...	10
16. Maszyny i urządzenia do wiercenia ...	11
17. Maszyny i urząd. do przewietrzania..	11
20. Przeróbka mechaniczna	12
21. Hydraulika i pneumatyka	17
22. Ochrona środowiska. Składowanie i wykorzystanie odpadów. Rekultywacja terenu	23
23. Napędy spalinowe maszyn gór.	24
24. Podstawy konstrukcji maszyn i urządzeń górniczych	24
25. Bezpieczeństwo i higiena pracy w górnictwie. Ergonomia	26
26. Eksploatacyjność i niezawodność maszyn i urządzeń	27
27. Napędy elektryczne. Automatyka. Aparatura pomiarowa i kontrolna. Wyposażenie przeciwwybuchowe. Źródła energii	28
30. Materiały sprawozdawcze	29
31. Organizacja i zarządzanie. Restrukturyzacja górnictwa	29
32. Jakość. Certyfikacja, akredytacja, normalizacja	32

Armatura i Rurociągi (2004) 4
Aufbereitungs Technik (2004) 10
Australia's Longwalls (2004) 9
Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie (2004) 10
Biuletyn Urzędu Patentowego RP (2004) 20, 21
Coal International (2004) 4, 5
Coal Magazine (2004) 9/10
Eksploatacja i Niezawodność (2004) 4
Engineering & Mining Journal (2004) 5, 10
Filtration + Separation (2004) 9
Glückauf (2004) 5
Gospodarka Paliwami i Energią (2004) 9-10
Hydraulics & Pneumatics (2004) 9, 10
Hydraulika i Pneumatyka (2004) 5
Informator Normalizacyjny (2004) 3
Inżynieria Mineralna (2004) 1
Maszyny Dźwigowo-Transportowe (2004) 3-4
Maszyny Górnicze (2004) 99
Mechanizacja i Automatykacja Górnictwa (2004) 10
Mining Magazine (2004) 10
Napędy i Sterowanie (2004) 9
Ochrona Powietrza i Problemy Odpadów (2004) 5
Pneumatyka (2004) 5
Pomiary Automatyka Kontrola (2004) 11
Problemy Jakości (2004) 11
Przegląd Elektrotechniczny (2004) 11
Przegląd Górniczy (2004) 10
Ugol' (2004) 8
Ugol' Ukrainy (2004) 8, 9
Uhli. Rudy. Geologický Průzkum (2004) 10
Wiadomości Górnicze (2004) 10
World Coal (2004) 7
World Mining Equipment (2004) 6
Zeszyty Naukowe P.Śl. Mechanika (2004) 146
Biblioteka Szkoły Eksploatacji Podziemnej, Seria Wykłady nr 26, Kraków 2004
Prace Naukowe - Monografie CMG KOMAG nr 6, Centrum Mechanizacji Górnictwa KOMAG, Gliwice 2004
Materiały na konferencję: Automatykacja Procesów Przeróbki Kopalni, X Konferencja APPK 2004, Szczyrk, 2-4 czerwca 2004
Książki

WYKAZ TYTUŁÓW CZASOPISM I INNYCH ŹRÓDEŁ REFEROWANYCH W BIEŻĄCYM NUMERZE

ABC Jakości (2004) 3

MECHANIZACJA GÓRNICICTWA
MASZYNY I URZĄDZENIA GÓRNICZE

1. BADANIA. PROJEKTOWANIE. KONSTRUOWANIE. WSPOMAGANIE KOMPUTEROWE

1. Sinenko V.V., Krasik Ja.L., Silaev V.I., Sirchenko V.N., Kazakov V.V., Kurnosov G.V.: Obshheshakhtnaja kompjuternaja set' avtomatizirovannojj sistemy protivovarijnnoj zashhity. **Ogólnokopalniana sieć komputerowa automatycznego systemu zabezpieczeń przeciwawaryjnych.** Ugol' Ukr. **2004** nr 8 s. 50-53, il., bibliogr. 3 poz.
Sieć kopalniana. Baza danych. Zagrożenie. BHP. Awaria. Aparatura kontrolno-pomiarowa. Diagnostyka techniczna. Dyspozytornia kopalniana.

Zob. też poz.: 3, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 20, 23, 27, 47, 49, 51, 52, 57, 59, 63, 64, 65, 66, 68, 69, 75, 78, 79, 80, 81, 92, 93, 95, 96, 97, 98, 99, 101, 102, 107, 108, 118, 122.

2. MASZYNY DO DRAŻENIA CHODNIKÓW. DRAŻENIE CHODNIKÓW

2. Key hole' mining breakthrough. **Przełomowa metoda drążenia w górnictwie podziemnym.** Min. Mag. **2004** nr 10 s. 16, il.
Chodnik. Drążenie. Kompleks zmechanizowany (SORDMiner). Urabianie ciągłe. Urabianie hydrauliczne. Zawiesina. (Złoże zawiesinowe). Przesiewacz rusztowy. Obudowa zmechanizowana. Osłona. Australia.

3. Pearce P.: Dreidimensionale CAD-Planungen beider Einrichtung von Vorleistungsbetrieben im Streckenvortrieb der DSK. **Trójwymiarowe, wspomagane komputerowo planowanie instalacji urządzeń do drążenia chodników w niemieckim górnictwie węglowym.** Glückauf **2004** nr 5 s. 211-212, 214-216, il.

Chodnik. Drążenie. Projektowanie. Planowanie. Wspomaganie komputerowe. Program (CAD). Wizualizacja. Awaria. Zapobieganie. BHP. Kombajn chodnikowy. Dobór.

Opisano rozwój i sposób osiągnięcia aktualnego stanu trójwymiarowego planowania (3-D) drążenia chodników w niemieckim górnictwie węglowym. Przedstawiono szanse uzyskania większego bezpieczeństwa drążenia chodników i związane z tym zalety ekonomiczne. Poznanie możliwych kolizji, jak również przeprowadzenie analiz działania w planowaniu przestrzennym wspomaganym komputerowo (CAD) stwarzają możliwość optymalnego doboru wyposażenia technicznego na długo przed uruchomieniem poszczególnych wyrobisk. Ta metoda planowania pozwala na prześledzenie wszystkich ruchów kombajnu chodnikowego oraz urządzeń wspomagających pod względem możliwych wzajemnych kolizji.

Opracował mgr inż. Z. Penar

Zob. też poz.: 45.

3. OBUDOWA CHODNIKOWA. MECHANIKA GÓROTWORU

4. Zimonczyk K., Kiełkowski A., Schöpp W.: **Technologia wykonawstwa odrzwi ŁP z podpornością wstępną w oparciu o doświadczenia kopalni "Borynia".** Prz. Gór. **2004** nr 10 s. 23-27, il., bibliogr. 5 poz.

Obudowa odrzwiowa. Obudowa stalowa. Obudowa łukowa. Kształtownik. Mechanika górotworu. Podporność wstępna. Obliczanie. Warstwa przystropowa. Opinka. Utwardzanie skał. Żywica syntetyczna. Cementacja. Ekochem SA. KWK Borynia.

W polskim górnictwie węglowym znaczącą pozycję stanowi koszt wykonywania wyrobisk korytarzowych. W warunkach skomplikowanej budowy geologicznej złoża kopalni "Borynia" liczba wyrobisk korytarzowych w stosunku do długości wybiegu ścian jest większa niż w większości kopalń węgla kamiennego, a trudne warunki geologiczno-górniczne objawiają się znacznymi ciśnieniami, co wymusza stosowanie obudów wykonanych z kształtowników V-32 i V-36. Dlatego kopalnia "Borynia" zaczęła poszukiwać możliwości optymalnego wykorzystania podporności odrzwi obudowy. Jednym ze sposobów zwiększenia optymalnego wykorzystania nośności odrzwi jest zastosowanie wykładki mechanicznej. Przedstawiono doświadczenia kopalni z uzyskiwania podporności wstępnej obudowy chodnikowej z łuków stalowych poprzez wykonywanie wykładki pomiędzy łukami obudowy a wyłomem wyrobiska w sposób mechaniczny. Pokazano znaczenie wykładki dla podporności odrzwi obudowy. Omówiono zastosowane w kopalni "Borynia" materiały, sprzęt oraz technologie wykonywania wykładki mechanicznej.

Streszczenie autorskie

5. Williams D.: Injecting productivity. **Wydajność iniekcyjnego utwardzania skał**. World Coal **2004** nr 7 s. 47-50, il.

Mechanika górotworu. Utwardzanie skał. Żywica syntetyczna. Kotwienie stropu. Kotew wklejana. Wielka Brytania. Rosja.

6. Tikholiz A.M., Galemskij P.V., Evdokimova V.P.: Priznaki, kharakterizujushhie vnezapnye vydavlivaniija uglja. **Oznaki nagłego wyciskania węgla**. Ugol' Ukr. **2004** nr 9 s. 33-35, il.

Mechanika górotworu. Skała otaczająca. Odkształcenie. Wyciskanie spągu. Wyrzut. Skała. Gaz. Obliczanie. BHP.

7. **Górnicza siatka okładzinowa łańcuchowo-węzłowa**. Zgł. wynalazku w UP RP A1 359729, uprawn.: Barecki Z., Zabrze, PL Biul. UP RP **2004** nr 21 s. 76-77, il.

Opinka. Pręt. Łańcuch. Siatka.

8. **Uniwersalna stropnica górnicza**. Zgł. wynalazku w UP RP A1 359573, uprawn.: Iwanowicz R., Zabrze, PL; Kotowski R., Sławków, PL; Osucha R., Zabrze, PL. Biul. UP RP **2004** nr 21 s. 77, il.

Obudowa odrzwiowa. Stropnica. Obudowa mieszana. Obudowa kotwiowa.

Zob. też poz.: 111, 116.

4. MASZYNY ŁADUJĄCE

9. Bahr A.: Big Ed is born. **"Narodziny" ładowarki "Big Ed"**. Aust. Longwalls **2004** nr 9 s. 22, il. Ładowarka czerpakowa (Eimco ED20-"Big Ed"). Masa (20 t). Podwozie kołowe. Napęd spalinowy. Silnik Diesla. Sterowanie automatyczne. Elektronika. Wspomaganie komputerowe. BHP. Spaliny. Zwalczanie. Iskrobezpieczność.

Zob. też poz.: 45.

5. MASZYNY URABIAJĄCE

10. Biały W.: **Energochłonność procesu urabiania głowicą urabiającą ścianowego kombajnu bębnowego w oparciu o wyniki badań urabialności węgla**. Prz. Gór. **2004** nr 10 s. 28-36, il., bibliogr. 12 poz.

Kombajn ścianowy. Głowica kombajnowa. Organ urabiający bębnowy. Moc zainstalowana. Dobór. Skrawanie. Energochłonność. Urabialność. Wskaźnik. Obliczanie. Pomiar. Badanie przemysłowe. KOMAG. P.ŚI.

Dla wszystkich klas urabialności węgla wyznaczono na stanowisku badawczym wartości energochłonności procesu urabiania SE oraz porównano z wynikami energochłonności procesu urabiania uzyskanymi w pomiarów "in situ", a także z pomiarów poboru mocy w warunkach rzeczywistych. Przyjmując wartości energochłonności procesu urabiania wyznaczone z pomiarów "in situ" jako wzorcowe, wyznaczono energochłonność procesu urabiania dla tych samych miejsc pomiarowych w poszczególnych klasach urabialności. Zaproponowana nowa metoda wyznaczania energochłonności procesu urabiania pozwala na przeprowadzenie analizy prawidłowości lokalizacji ścianowych kombajnów bębnowych dla istniejących warunków geologiczno-górnictwa. Prawidłowe wyznaczenie przewidywanej energochłonności procesu urabiania warunkuje właściwy dobór ścianowych kombajnów bębnowych do istniejących, czy też projektowanych ścian wydobywczych, w celu osiągnięcia założonego wydobycia. Jest to istotne przy wysokiej koncentracji wydobycia i założonych efektach ekonomicznych.

Streszczenie autorskie

Zob. też poz.: 16, 17, 24, 25.

6. URABIANIE. SPOSOBY URABIANIA. NARZĘDZIA URABIAJĄCE

11. Jonak J., Podgórski J., Gajewski J.: **Badania numeryczne wpływu wartości kąta natarcia ostrza na proces formowania wióra podczas skrawania materiałów kruchych.** Eksploat. Niezawodn. **2004** nr 4 s. 5-8, il.

Skrawanie. Narzędzie skrawające. Ostrze. Zarys. Kąt (natarcia). Badanie symulacyjne. Wspomaganie komputerowe. Program. Obliczanie. MES. P.Lub.

Przedstawiono wyniki symulacji procesu skrawania anizotropowych ciał kruchych ostrzem o różnej wartości kąta natarcia. Badano proces propagacji szczeliny towarzyszącej odspajaniu przez ostrze większych elementów wióra. Analizę prowadzono z wykorzystaniem Metody Elementów Skończonych w analizie naprężeń oraz w oparciu o metodę "traconych elementów" dla analizy propagacji szczelin.

Streszczenie autorskie

12. Krauze K., Jankowski Z., Blaschke J.: **Określenie wartości oporów urabiania dla noża stycznego-obrotowego na podstawie badań laboratoryjnych.** Eksploat. Niezawodn. **2004** nr 4 s. 9-14, il., bibliogr. 5 poz.

Skrawanie. Urabianie. Parametr. Opór. Nóż kombajnowy. Nóż styczny. Nóż obrotowy. Organ urabiający ślimakowy. Badanie laboratoryjne. Stanowisko badawcze. Wspomaganie komputerowe. Obliczanie. AGH.

Urabiając (frezując) próbę cementowo-piaskową nożem styczno-obrotowym mierzono i rejestrowano składowe siły oporu skrawania oraz masę urobku. W czasie urabiania zmieniano skokowo wartości parametrów skrawania (głębokość, podziałka skrawania) oraz rodzaj skrawu (otwierający, półotwarty). Pomiary przeprowadzono dla trzech ustawień noża styczno-obrotowego wynikających z jego pozycji na frezującym organie ślimakowym. Opracowanie rezultatów badań oraz ich analiza pozwoliły na ustalenie wpływu parametrów skrawania i ustawienia noża na wartość oporów i energii urabiania.

Streszczenie autorskie

13. Podgórski J., Jonak J., Jaremek P.: **Analiza propagacji rysy w uwarstwionym materiale kruchym.** Eksploat. Niezawodn. **2004** nr 4 s. 26-29, il., bibliogr. 3 poz.

Urabianie. Skala krucha. Wytrzymałość. Pęknięcie. Sprężystość. Obliczanie. MES. P.Lub.
Przedstawiono wyniki analizy dotyczącej wpływu asymetrii wytrzymałości warstw, uwarstwionego materiału sprężysto-kruchego na mechanizm propagacji rys, w trakcie oddziaływania obciążenia niszczącego. Analizę prowadzono z wykorzystaniem Metody Elementów Skończonych w analizie naprężeń oraz metody traconych elementów do modelowania propagacji szczeliny. W analizie wykorzystano kryterium PJ zniszczenia materiału, który użyto do opisu materiału o właściwościach zbliżonych do betonu.

Streszczenie autorskie

14. Szkudlarek Z., Podgórski J., Jonak J.: **Numeryczna symulacja procesu odspajania skały głowicą skrawająco-odłupującą**. Eksploat. Niezawodn. **2004** nr 4 s. 54-57, il., bibliogr. 6 poz.

Urabianie. Skrawanie. Sortyment węgla. Narzędzie skrawające. Głowica kombajnowa. Organ urabiający ślimakowy (frezująco-odłupujący). Badanie symulacyjne. Wspomaganie komputerowe. Modelowanie. MES. KOMAG. P.Lub.

Przedstawiono wstępne wyniki analizy MES oddziaływania na skalę eksperymentalnej głowicy skrawająco-odłupującej. Stwierdzono silny wpływ siatki MES, na jakość i dokładność symulacji.

Streszczenie autorskie

15. Zniszczyński A.: **Badanie wpływu geometrii oddziaływania narzędzi na proces odspajania większych brył skalnych**. Eksploat. Niezawodn. **2004** nr 4 s. 66-72, il., bibliogr. 6 poz.

Urabianie. Energochłonność. Sortyment węgla. Narzędzie skrawające. Klin. Ostrze. Zarys. Badanie laboratoryjne. Stanowisko badawcze. P.Lub.

Przedstawiono wyniki badań odspajania większych brył skalnych poprzez oddziaływanie narzędziem w kształcie klina w pobliżu progu skalnego. Określono wpływ parametrów oddziaływania narzędzia na wielkość sił odspajania, objętość odspajanych brył i energochłonność procesu.

Streszczenie autorskie

16. Hookham M.: The cutting edge. **Ostrza skrawające**. Aust. Longwalls **2004** nr 9 s. 18, il.

Nóż kombajnowy. Ostrze. Koronka diamentowa. Skrawanie. Skala bardzo twarda. Badanie laboratoryjne (CSIRO). Kombajn ścianowy. Australia.

17. Shearer drums - the cutting edge. **Organ urabiający bębnowy - narzędzie skrawające**. Coal Mag. **2004** nr 9/10 s. 12-13, il.

Organ urabiający bębnowy. Narzędzie skrawające. Nóż kombajnowy. Ostrze. Terminologia. Kombajn ścianowy. Kombajn continuous miner. Produkcja (JOY).

18. Dolipski M., Mann R.: **Metoda określania cech geometrycznych noży stożkowych**. Prz. Gór. **2004** nr 10 s. 18-22, il., bibliogr. 19 poz.

Narzędzie skrawające. Nóż kombajnowy. Nóż stożkowy. Ostrze. Zarys. Zużycie. Ścieranie. Pomiar. (Skaner). P.ŚI.

Opisano zastosowania noży stożkowych i formy ich zużycia ze szczególnym uwzględnieniem zużycia ściernego. Wyróżniono cechy geometryczne ostrzy noży stożkowych i przedstawiono metodę ich pomiaru za pomocą skanera płytowego.

Streszczenie autorskie

Zob. też poz.: 10, 44, 114.

7. OBUDOWA ŚCIANOWA

19. Liduchowski L., Wojtas M.: **Sposoby regulacji podporności wstępnej zmechanizowanych obudów ścianowych**. Wiad. Gór. **2004** nr 10 s. 444-448, il., bibliogr. 5 poz.

Obudowa zmechanizowana ścianowa. Podporność wstępna. Regulacja. Sterowanie hydrauliczne. Blok zaworowy. Sterowanie elektrohydrauliczne. Sterowanie automatyczne.

Przedstawiając sposoby regulacji podporności wstępnej wyróżniono trzy metody - hydrauliczną, elektroniczną i jej dwustopniową odmianę stosowaną w obudowach o najwyższych podpornościach roboczych. Dokonano także krytycznej analizy przydatności hydraulicznych układów doładowania wtórnego rozpartych sekcji obudowy ścianowej.

Streszczenie autorskie

20. Bassier R., Migenda P.: Dimensionierung von Hydraulikversorgungssystem für Hochleistungsstriben. **Wymiarowanie hydraulicznych systemów zasilania dla wyrobisk ścianowych o dużym wydobyciu**. Glückauf **2004** nr 5 s. 228, 230-234, il., bibliogr. 6 poz.

Obudowa zmechanizowana ścianowa. Sterowanie hydrauliczne. Układ hydrauliczny. Przewód hydrauliczny. Zasilanie hydrauliczne. Dobór. Obliczanie. Wymiar. Projektowanie. Wspomaganie komputerowe. Program.

Wymagania stawiane obudowom osłonowym, dzięki ich zwiększonej podporności, większej długości ścian oraz znacznemu postępowi osiąganemu przez nowoczesne maszyny urabiające znacznie wzrosły. W następstwie tego wzrosła też wydajność układu hydraulicznego obudowy zmechanizowanej (z 250 do 1000 dm sześć./min.). Bardzo ważnym zagadnieniem stało się dokładne planowanie systemu hydraulicznego obudowy celem uzyskania bezawaryjnej pracy wyrobisk ścianowych o dużej wydajności. W artykule przedstawiono sposób prowadzenia obliczeń, który pozwala na zwymiarowanie hydrauliki ścianowej na bazie urządzeń zaplanowanych do pracy w ścianie. Na podstawie obliczonych objętości strumieni, ustalane są przebiegi przewodów hydraulicznych dla systemów wysokiego ciśnienia oraz spływu, w chodnikach i w wyrobisku ścianowym. Parametry hydrauliczne potrzebne do planowania systemu są sprawdzane za pomocą pomiarów przeprowadzanych w ścianie i w razie potrzeby są korygowane. Sposób przeprowadzania pomiarów i uzyskiwane wyniki zostały przedstawione na przykładzie. Okazuje się, że przy optymalnym zaprojektowaniu hydrauliki ścianowej można osiągnąć wymagane czasy przestawiania zestawów obudowy i utrzymywać straty ciśnienia w ścianie na niskim poziomie. Opisano szerzej następujące zagadnienia: - wymagania w stosunku do systemów zasilania; - ustalenie wymaganych przepływów za pomocą pomiarów; - elementy hydraulicznego zasilania (stacje pomp, magistrale zasilające w ścianie, magistrale spływowe); - program obliczania strumieni zasilających; - obliczanie strat ciśnienia.

Opracował mgr inż. Z. Penar

21. Sevcik A., Gondek H., Schellong L.: Zkusenosti z provoza a zkousek mechenizovane vyztuze provozovane v porubu s dulnimi otrtesy. **Doświadczenia z eksploatacji i badań obudowy zmechanizowanej w ścianie pokładu tąpącego**. Uhli, Rudy, Geol. Pruzk. **2004** nr 10 s. 11-13, il., bibliogr. 2 poz.

Obudowa zmechanizowana ścianowa (WS 1.7.). Wysokość (2,8 - 6,0 m). Stropnica. Podpora hydrauliczna. Zabezpieczenie. Tąpanie. BHP. Zagłębie Ostrawsko-Karwińskie. Kopalnia węgla (Lazy).

22. Madejczyk W.: **Badania hydraulicznych elementów wykonawczych sekcji obudowy zmechanizowanej w aspekcie wymagań Unii Europejskiej**. Masz. Gór. **2004** nr 99 s. 36-42, il., bibliogr. 9 poz.

Obudowa zmechanizowana ścianowa. Sterowanie hydrauliczne. Układ hydrauliczny. Dyrektywa (98/37/EC). Norma (PN-EN 1804-1:2002/(U); PN-EN 1804-2:2002(U)). UE. KOMAG.

Przedstawiono wymagania, które z dniem 1 maja 2004 r. muszą spełniać hydrauliczne elementy wykonawcze sekcji obudowy zmechanizowanej. Obecnie stosowane w Polsce normy PN-EN 1804-1:2002(U) i PN-EN 1804-2:2002(U) mają status polskich norm zharmonizowanych z Dyrektywą Maszynową 98/37/EC Unii Europejskiej.

Streszczenie autorskie

23. Stoiński K., Madejczyk W.: **Stojaki dwuteleskopowe z wierconymi płaszczami cylindrów**. Prace Naukowe - Monografie CMG KOMAG nr 6, Centrum Mechanizacji Górnictwa KOMAG, Gliwice **2004** s. 1-131, il., bibliogr. 94 poz. (Sygnat. bibliot. 21 370; 21 371).

Obudowa zmechanizowana ścianowa (Glinik-08/22-Oz; Glinik-066/16-Oz). Podpora hydrauliczna. Podpora dwuteleskopowa. Cylinder hydrauliczny. Otwór (konstrukcyjny). Zawór spustowy. Badanie stanowiskowe (metoda kafarowa i wybuchowa). MW. Parametr. Wytrzymałość. Sztywność. Obliczanie. MES. Model matematyczny. KOMAG. P.ŚI.

Zaprezentowano sposób przystosowania stojaków hydraulicznych dwuteleskopowych z wierconymi wzdłużnie kanałami do przejmowania dodatkowego obciążenia wynikającego z dynamicznego oddziaływania górotworu na sekcje ścianowej obudowy zmechanizowanej. Przedstawiono wyniki analiz symulacyjnych oraz badań stanowiskowych stojaków hydraulicznych dwuteleskopowych sekcji obudowy zmechanizowanej Glinik-08/22-Oz przy obciążeniach dynamicznych uzyskanych metodą kafarową i wybuchową. Przeprowadzone badania stanowiskowe pozwoliły na ustalenie przebiegu obciążenia wewnętrznego stojaka wywołanego udarem masy względnie materiałami wybuchowymi.

Ze streszczenia autorskiego

Zob. też poz.: 120.

8. ZMECHANIZOWANE KOMPLEKSY ŚCIANOWE. WYBIERANIE ŚCIANOWE

24. Bahr A.: New ground for Newlands. **Nowe tereny kopalni Newlands**. Aust. Longwalls **2004** nr 9 s. 14-15, il.

Wybieranie ścianowe. Pokład gruby (3,4 - 6,2 m). Kombajn ścianowy (DBT EL3000). Posuw beczęgnowy (Jumbotrack 2000). Pole eksploatacyjne (rozpoczęcie eksploatacji w 2006 r.). Złoże. Poszukiwanie. Australia.

25. Hainsworth D.: Automated mining advances. **Rozwój automatyzacji górnictwa**. Coal Mag. **2004** nr 9/10 s. 7-10, il.

Wybieranie ścianowe. Sterowanie automatyczne. Aparatura kontrolno-pomiarowa. Kombajn ścianowy. Sterowanie zdalne. (System nawigacji inercyjnej). Czujnik temperatury. Laser. Sygnalizacja. Łączność bezprzewodowa. Wspomaganie komputerowe. Badanie przemysłowe. Australia. (Beltona Mine).

26. **Układ sterowania górniczego kompleksu ścianowego**. Zgł. wynalazku w UP RP A1 366477, uprawn.: DBT Automation GmbH, Lünen, D. Biul. UP RP **2004** nr 20 s. 90, il.

Kompleks ścianowy kombajnowy. Sterowanie bezprzewodowe. Łączność bezprzewodowa. Łączność radiowa.

Zob. też poz.: 110.

9. MASZYNY DO EKSPLOATACJI FILAROWEJ I KOMOROWEJ

Zob. poz.: 110.

10. MASZYNY I URZĄDZENIA DO ODSTAWY UROBKU Z PRZODKÓW EKSPLOATACYJNYCH

27. Lutyński A.: **Trwałość taśmy przenośnikowej użytkowanej w zakładach przeróbki kopalń węgla kamiennego.** Service life of conveyor belts used in conveyors being in operation at coal preparation plants. Inż. Miner. **2004** nr 1 s. 29-38, il., bibliogr. 2 poz.

Przenośnik taśmowy. Taśma przenośnikowa. Eksploatacja. Trwałość. Zużycie. Obliczanie. Badanie eksploatacyjne. Zakład przeróbki mechanicznej. Ekonomiczność. P.Śl.

Przedstawiono wyniki analizy trwałości taśm, które użytkowane były w przenośnikach zakładów przerobczych pięciu kopalń węgla kamiennego. Prezentowane dane dotyczące pięcioletniego okresu lat osiemdziesiątych porównano z danymi pięcioletniego okresu lat dziewięćdziesiątych. Dla jednej z kopalń dokonano analizy wpływu wybranych parametrów przenośników taśmowych na trwałość zainstalowanych na nich taśm.

Streszczenie autorskie

28. Woof M.: Swept away. **[Nowe rozwiązania dla przenośników taśmowych.]** World Min. Equip. **2004** nr 6 s. 28, 30-31, 33-34, il.

Przenośnik taśmowy. Taśma przenośnikowa. Oczyszczanie. Zgarniak (Dirt Whacker). Punkt załadowniczy. Przesyp. Połączenie nitowane. Zestaw krążnikowy. Trasa przenośnika. Projektowanie. Wspomaganie komputerowe. Modelowanie. (Element dyskretny). Badanie symulacyjne.

29. Selecting plate-tape belt fastener systems for heavy-duty conveyor-belt operations. **Wybór przegubowo-płytkowych połączeń taśm do przenośników wysokowydajnych.** Coal Int. **2004** nr 4 s. 138-141, il.

Taśma przenośnikowa. Połączenie nitowane. Przegub. Złącze. Produkcja (Flexo).

30. Heuer S.: When it comes to the crunch. **Rozwój urządzeń kruszących.** World Coal **2004** nr 7 s. 33, 36-38, il.

Podawarka zgrzeblowa. Połączenie. Krusząca walcowa. Krusząca udarowa. Kruszenie wstępne. Kopalnia podziemna. Kopalnia odkrywkowa. Niemcy (DBT).

31. Foster M.: Gearing up for increased production. **Zwiększanie prędkości obrotowej za pomocą przekładni mające na celu wzrost produkcji.** World Coal **2004** nr 7 s. 45-46, il.

Transport ciągły. Przenośnik taśmowy. Napęd elektryczny. Moc (2x750 kW). Przekładnia zębata (Flender). Prędkość obrotowa. Regulacja. Rozruch płynny. Sprzęt hydrauliczny. Kopalnia węgla (Daw Mill). Wielka Brytania.

32. **Jednostka prowadząca do taśmy przenośnika.** Zgł. wynalazku w UP RP A1 361706, uprawn.: AS TECHNO TRACK, Porsgrunn, NO. Biul. UP RP **2004** nr 20 s. 46, il.

Przenośnik taśmowy. Taśma przenośnikowa. Osiewanie.

33. **Łoże samotkowe do układu przenośnika taśmowego.** Zgł. wynalazku w UP RP A1 361768, uprawn.: AIR CONTROL SCIENCE INC., Boulder, US. Biul. UP RP **2004** nr 20 s. 46, il.

Przenośnik taśmowy. Trasa przenośnika. Zestaw krążnikowy.

Zob. też poz.: 65, 120, 123.

11. TRANSPORT KOŁOWY

34. Debelyj V.L., Moroz S.V.: Shakhtnyj ehlektrovoz ARP-8T. **Kopalniana lokomotywa elektryczna ARP-8T.** Ugol' Ukr. **2004** nr 8 s. 46-47, il.

Lokomotywa kopalniana. Lokomotywa elektryczna. Lokomotywa akumulatorowa. Akumulator. Sterowanie automatyczne. Tyristor. Hamowanie elektryczne. Hamowanie dynamiczne. Badanie stanowiskowe. Badanie przemysłowe.

35. Boroska J., Kucera M., Kucera S.: Unconventional power sources for traction vehicle. **Niekonwencjonalne źródła energii dla napędu pojazdów transportowych.** Materiały na konferencję: Napędy Maszyn Transportowych - 2004, V Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Techniczna, Katowice, 18 października 2004 r. Masz. Dźwig.-Transp. **2004** nr 3-4 s. 5-10, il., bibliogr. 4 poz.

Transport powierzchniowy. Napęd elektryczny. Napęd spalinowy. (Ogniwo paliwowe). Napęd hybrydowy. Źródło odnawialne. Ochrona środowiska.

W związku z ciągle narastającym zatłoczeniem komunikacyjnym oraz powodowanym przez nie zanieczyszczeniem środowiska należy szukać alternatywnych źródeł dla pojazdów transportowych. Przedstawiono jeden ze sposobów ograniczania emisji do otoczenia związków niebezpiecznych przez zastosowanie energii elektrycznej otrzymywanej ze specjalnych rodzajów ogniwo paliwowych. Dotychczas układy napędowe wykorzystują głównie asynchroniczne silniki zasilane energią elektryczną lub silniki spalinowe. Ze względów ekologicznych odpowiednie byłoby uzupełnienie zapotrzebowania energii z dodatkowych źródeł nie generujących zanieczyszczenia w środowisku. Wskazane byłoby zastosowanie napędów hybrydowych, wykorzystujących podstawowe i dodatkowe źródła energii elektrycznej. Wspomagającym źródłem energii mogą być ogniwa paliwowe zasilane energią słoneczną (solar cells), energią elektro-chemiczną (akumulatory) lub biopaliwem.

Streszczenie autorskie

36. Mandzij T.: **Analiza cyklu przeładunkowego samojezdnego wozu teleskopowego typu reachstacker.** Materiały na konferencję: Napędy Maszyn Transportowych - 2004, V Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Techniczna, Katowice, 18 października 2004 r. Masz. Dźwig.-Transp. **2004** nr 3-4 s. 11-15, il., bibliogr. 3 poz.

Wóz samojezdny. Podwozie kołowe. Dźwignik. Załadunek. Przeładunek. Kontener. P.Śl.

Przedstawiono możliwości przeładunkowe i zasady bezpiecznego użytkowania samojezdnego wozu teleskopowego typu reachstracker ze szczególnym uwzględnieniem czasu cyklu przeładunkowego, wynikającego z charakterystyki jezdnej i przeładunkowej tego urządzenia transportowego.

Streszczenie autorskie

37. High-tech battery hauler for higher productivity. **Nowoczesny i wysokowydajny akumulatorowy wóz samojezdny.** Coal Int. **2004** nr 4 s. 150-151, il.

Wóz samojezdny (810B Un-A-Hauler). Podwozie kołowe. Napęd elektryczny. Akumulator elektryczny (1200-2000 A). Sterowanie automatyczne. Elektronika. Monitoring. Produkcja (DBT America Inc.).

38. New Versatrac VT650 makes short work of Longwall mores. **Nowy pojazd Versatrac VT650 skracający czas transportu urządzeń likwidowanej ściany.** Coal Int. **2004** nr 5 s. 196, il.

Transport maszyn i urządzeń. Wóz samojezdny (Versatrac VT650). Podwozie kołowe. Napęd elektryczny. Akumulator elektryczny. Silnik prądu stałego. Ściana. Likwidacja.

39. Urządzenie do kontroli stateczności załadowanych platform lub wozów. Zgł. wynalazku w UP RP A1 359689, uprawn.: CMG KOMAG, Gliwice, PL. Biul. UP RP **2004** nr 21 s. 78, il. Transport torowy. Wóz kopalniany. Platforma. Ładunek. Stateczność. Kontrola. Przyrząd pomiarowy.

Zob. też poz.: 109, 119.

13. TRANSPORT KOPALNIANY POMOCNICZY

40. Zespół jezdny do podpierania liny. Zgł. wynalazku w UP RP A1 359516, uprawn.: AGH im. S.Staszica, Kraków, PL. Biul. UP RP **2004** nr 20 s. 47, il.

Transport pomocniczy. Kolej spągowa. Kolej dwuszynowa. Napęd. Lina.

41. Zespół górniczej kolejki spągowej zębatej. Zgł. wynalazku w UP RP A3 359307, uprawn.: BECKER-WARKOP sp. z o.o., Świerklany, PL. Biul. UP RP **2004** nr 20 s. 91, il.

Kolej spągowa. Kolej dwuszynowa. Zębatka.

14. MASZYNY I URZĄDZENIA DO PODSADZKI

42. Barchański B.: Podsadzanie wyrobisk wielkogabarytowych odpadami niebezpiecznymi jako przykład ich gospodarczego wykorzystania. Wiad. Gór. **2004** nr 10 s. 416-428, il., bibliogr. 23 poz.

Podsadzka sucha. Podsadzka miotana. (Pojemniki "Big-Bgs"). Podsadzka utwardzona. Podsadzka hydrauliczna. Ochrona środowiska. Odpady niebezpieczne. Utylizacja. Składowanie. Kopalnia soli. Likwidacja. Niemcy. Przepis prawny. BHP. AGH.

Zmiana regulacji prawnych w Unii Europejskiej w dziedzinie utylizacji odpadów wykazuje, że powstałe w procesie technologicznym odpady należy przede wszystkim wykorzystać gospodarczo. Spektakularnym przykładem gospodarczego wykorzystania odpadów niebezpiecznych jest kopalnia soli kamiennej "Kohendorf" w Niemczech, gdzie wykorzystano je do podsadzania wielkogabarytowych komór poeksploatacyjnych. Sumaryczna wielkość pustek do podsadzania wynosi 12 mln m sześć. W kopalni soli potasowej "Glückauf", którą po zlikwidowaniu sprywatyzowano, wytypowano do podsadzania odpadami niebezpiecznymi (w tym ciekłymi) w pierwszym etapie 4,5 mln m sześć. wyrobisk.

Streszczenie autorskie

16. MASZYNY I URZĄDZENIA DO WIERCENIA

43. Fiscor S.: Underground miners test new hydraulic drill. Próby dołowe nowej wiertnicy hydraulicznej. Eng. Min. J. **2004** nr 5 s. 9, il.

Wiertnica (COP 3038). Napęd hydrauliczny. Wiercenie. Prędkość (5,3 m/min). Badanie przemysłowe. Próby. Badanie laboratoryjne. Produkcja (Atlas Copco).

44. Czerniec M., Jaremek P.: Analiza wpływu nacisku osiowego na zużycie uzbrojenia świdrów gryzowych. Eksploat. Niezawodn. **2004** nr 4 s. 73-78, il., bibliogr. 4 poz.

Wiercenie z przepłuczką. Wiertło. Koronka gryzowa. Ostrze. Zęby. Trwałość. Zużycie. Badanie symulacyjne. Model matematyczny. Obliczanie. P.Lub.

Przedstawiono wyniki badań zużycia uzbrojenia świdra trójgryzowego w oparciu o opracowane modele kinetyki kontaktu tribologicznego z urabianą calizną. Przeprowadzono rozwiązanie numeryczne zagadnienia, gdzie oszacowano zużycie uzbrojenia na poszczególnych wieńcach gryza w zależności od wielkości i nacisku osiowego działającego na przewód wiertniczy. Wyniki rozwiązania przedstawiono na wykresach.

Streszczenie autorskie

45. Bragin V.P., Khackalev V., Shkorkin N.Ja., Glushenko V.S., Remkha Ju.S., Belajj V.I., Mikitas' A.P.: Shakhtnaja poddirochno-buril'naja mashina MPB 1200 - popolnienie prokhodcheskikh ustanovok "Bujan". **Wiertnica MPB 1200 z możliwością wykonywania pobierki spągu - uzupełnienie urządzenia "Bujan" do drążenia chodników.** Ugol' Ukr. **2004** nr 8 s. 40-44, il., bibliogr. 4 poz.

Wiertnica obrotowa (MPB 1200) Podwozie gąsienicowe. Ładowarka czerpakowa. Ładowarka do pobierki spągu. Ładowarka bocznie wysypująca. Czerpak. Pojemność (0,75 m sześć.). Wysięgnik. Manipulator. Chodnik. Drążenie.

46. Kalukiewicz A., Nieśpiałowski K., Warachim W.: **Czynna droga wysuwu bijaka w mechanizmie udarowym hydraulicznej wiertarki obrotowo-udarowej WOU-42SM.** Masz. Gór. **2004** nr 99 s. 43-50, il., bibliogr. 4 poz.

Wiertarka obrotowo-udarowa (WOU-42SM). Napęd hydrauliczny. Bijak. Udar. (Uderzenie hydrauliczne). Młot udarowy (MH5). Badanie laboratoryjne. Stanowisko badawcze. Pomiar. Parametr. Obliczanie. AGH. KOMAG.

Przedstawiono warunki powstania uderzenia hydraulicznego w mechanizmie udaru hydraulicznej wiertarki obrotowo-udarowej WOU-42SM. Na podstawie przeprowadzonych prac badawczych wyznaczono wielkość uderzenia hydraulicznego w zależności od skoku bijaka, jak również jego związek z całkowitą siłą uderzenia bijaka.

Streszczenie autorskie

Zob. też poz.: 103.

17. MASZYNY I URZĄDZENIA DO PRZEWIETRZANIA

47. Krawczyk J., Wasilewski S.: **Badanie niestabilnej pracy wentylatora w sieci wentylacyjnej kopalni.** Prz. Gór. **2004** nr 10 s. 1-8, il., bibliogr. 13 poz.

Sieć wentylacyjna. Wentylator głównego przewietrzania. Wentylator osiowy. Powietrze kopalniane. Przepływ zmienny. Nierównomierność. Parametr. Obliczanie. Badanie symulacyjne. Modelowanie. KWK Siemianowice. Likwidacja. PAN. EMAG.

Niestabilna praca wentylatora głównego w systemie przewietrzania podziemnej kopalni węgla powoduje stany nieustalone przepływu powietrza i gazów. Takie zaburzenia mogą mieć szeroki zakres i wpływ na działanie systemu wentylacji kopalń, a nawet powodować zagrożenie życia i zdrowia górników. Artykuł dotyczy obserwacji parametrów powietrza w czasie niestabilnej pracy układu wentylator-sieć w KWK "Siemianowice". Po zamknięciu kopalni, która stała się jedynie pompownią wody o uproszczonej sieci wentylacyjnej, dobrano nowy i mniejszy wentylator osiowy. W czasie zdejmowania charakterystyk wydajności wentylatora niespodziewanie zaobserwowano oscylacje ciśnienia i przepływu. Zaburzenia przepływu pojawiły się w czasie zwiększania oporu sieci za pomocą zasuw w kanale wentylatora, co spowodowało przesunięcie punktu pracy sieci na lewą część charakterystyk wentylatora. Pulsacje parametrów powietrza miały charakter regularnych oscylacji i chociaż ich okres i amplituda były stabilne, to jednak po krótkim czasie parametry samoistnie powróciły do stanu stabilnego. Zjawisko pojawiało się w całkowicie przypadkowy sposób. Oscylacje parametrów wystąpiły nie tylko dla samego wentylatora, ale także

propagowały w wyrobiskach sieci wentylacyjnej. Do obserwacji zjawiska w stacji wentylatora oraz w wybranych punktach kopalni zabudowano urządzenia pomiarowe, a w szczególności barometry oraz anemometry, które rejestrowały na bieżąco ciśnienia oraz przepływy powietrza w tych punktach sieci. Dodatkowo dokonano symulacji komputerowej niestabilnej pracy układu wentylator-sieć, wykorzystując do tego celu model o stałych skupionych oraz jednowymiarowy model przepływu płynu ściśliwego.

Streszczenie autorskie

48. Pervukhin I.V., Kutaev V.I., Agushev V.A., Stekol'shnikov G.V.: Vysokoehffektivnyye ventilatory obespechivajut rost dobychi i bezopasnost' truda shakhterov. **Wysokoefektywne wentylatory zapewniające wzrost wydobycia i bezpieczeństwo pracy górników.** Ugol' **2004** nr 8 s. 56-58, il., bibliogr. 3 poz.

Wentylator głównego przewietrzania. Wentylator lutniowy. Wydajność. Iskrobezpieczność. Kopalnia gazowa. Metan. Zwalczanie. BHP.

20. PRZERÓBKA MECHANICZNA

49. Sablik J.: **Wartości zerowe aktywności flotacyjnej i granicznego kąta zwilżania węgla w funkcji ich krytycznego napięcia powierzchniowego zwilżania.** Zero values of flotation response and contact angle of coals in the function of their critical surface tension of wetting. Inż. Miner. **2004** nr 1 s. 1-8, il., bibliogr. 10 poz.

Flotacja. Muł. Węgiel. Ziarno. Parametr. Wilgotność. (Hydrofobowość). (Graniczny kąt zwilżenia). (Napięcie powierzchniowe). Badanie laboratoryjne. Obliczanie. GIG.

Przedstawiono w funkcji krytycznego napięcia powierzchniowego zwilżania węgla wartości zerowe flotowalności naturalnej i flotowalności standardowej, za miarę której przyjęto uzysk substancji palnej, na tle wartości zerowej granicznego kąta zwilżania. Przedstawiono także w funkcji zmetamorfizowania węgla udział w danej populacji ziaren, których graniczne kąty zwilżania równe są zero stopni.

Z artykułu

50. Ślącza A.: **Reologia zawiesiny węglowo-wodnej o dużym zagęszczeniu.** Rheology of highly loaded coal water slurries. Inż. Miner. **2004** nr 1 s. 9-18, il., bibliogr. 5 poz.

Węgiel wzbogacony. Węgiel energetyczny. Mielenie drobne (na mokro). Młyn kulowy. Zawiesina wodno-węglowa. Reologia. Lepkość. Energetyka. Paliwo. Spalanie. P.Śl.

Przebadano własności reologiczne zawiesin węglowo-wodnych o dużym zagęszczeniu pod kątem wykorzystania ich jako paliwa. Do przygotowania zawiesin użyto polskiego węgla energetycznego typu 32.1. Jako środki upłynniające zastosowano niejonowe środki powierzchniowo czynne Rokafenol NX8, Rokwinol 60 i Rokanol ŁO18. Stwierdzono, że najlepsze działanie upłynniające wykazuje Rokwinol 60 będący polioksyetylowanym oleinianem sorbitanu. Zbadano również spójność warstwy sedimentu ziaren węglowych w roztworach badanych detergentów starając się powiązać ją z właściwościami reologicznymi zawiesiny. Stwierdzono, że największe zagęszczenie zawiesiny wodno-węglowej, której lepkość umożliwiałyby zastosowanie jej jako paliwa wynosi 55 proc. wagowych i dla tej zawiesiny przeprowadzono dalsze badania.

Streszczenie autorskie

51. Peszko B., Tumidajski T.: **Metodologia określania zależności pomiędzy wynikami analiz składu ziarnowego**. Methodology of determining the dependencies between the grain composition analyses results. Inż. Miner. **2004** nr 1 s. 19-28, il., bibliogr. 6 poz.

Przeróbka mechaniczna. Nadawa. Skład ziarnowy. Analiza ziarnowa. Analiza sedymentacyjna. Ziarno. Parametr. Obliczanie. Pomiar. AGH.

Porównano wyniki analiz składu ziarnowego tego samego materiału, uzyskanych przy użyciu różnych metod (zastosowano metodę sedymentacyjną, metodę mikroskopową oraz pomiar licznikiem Coultera). W tym celu metody pomiarowe zostały podzielone na związane ze sobą liniowo i nieliniowo. Za metody związane liniowo przyjęto te, które utrzymują ten sam typ rozkładu wielkości ziaren a nieliniowo pozostałe. Przedstawiono dwie drogi (zasady) przeliczania wyników (metoda przejścia z rozkładu na rozkład oraz metoda regresyjna).

Streszczenie autorskie

52. Giergiel M., Sapińska-Wcisło A.: **Możliwości zastosowania materiałów inteligentnych w zawieszaniach maszyn wibracyjnych**. Pom. Autom. Kontr. **2004** nr 11 s. 12-15, il., bibliogr. 9 poz.

Przesiewacz wibracyjny. Młyn (wibracyjny i obrotowo-wibracyjny). Drgania. Amplituda drgań. Materiał konstrukcyjny (inteligentny). Stop (z pamięcią kształtu). (Materiał piezoelektryczny). (Nitinol). Stanowisko badawcze. Badanie laboratoryjne. Wspomaganie komputerowe. AGH.

Przedstawiono możliwości zastosowania materiałów inteligentnych w zawieszaniach maszyn wibracyjnych w celu redukcji niepożądanych drgań. Przedstawiono również wyniki badań materiałów inteligentnych na stanowisku badawczym, zbudowanym w katedrze Robotyki i Dynamiki Maszyn AGH. Na podstawie badań oceniono przydatność wybranych materiałów do sterowania parametrami zawieszek maszyn wibracyjnych.

Streszczenie autorskie

53. Mayer B.: Neue Materialien für verbesserten Verschleisschutz. **Nowe materiały o udoskonalonej odporności na zużycie**. Aufbereit. Tech. **2004** nr 10 s. 6-10, 12, 14-16, il., bibliogr. 4 poz.

Kruszarka szczękowa. Krusarka stożkowa. Krusarka udarowa. Części maszyn. Materiał konstrukcyjny. Metal lekki. Stal (manganowa; chromowa; odpuszczona). Ceramika. Zużycie. Odporność.

54. Unland G., Kleeberg J.: Der Einfluss des Patrikeldurchmessers grosser Einzalkörner auf Normbelastung der Walzenoberfläche von Gutbettwalzenmühlen. **Wpływ średnicy pojedynczych dużych cząstek na obciążenie dopuszczalne powierzchni walców w wysokociśnieniowych kruszarkach walcowych**. Aufbereit. Tech. **2004** nr 10 s. 27-34, il., bibliogr. 10 poz.

Rozdrabnianie. Ciśnienie wysokie. Krusarka walcowa. Obciążenie dopuszczalne. Ziarno. Średnica. Parametr. Obliczanie.

55. Schnedelbach G., Polster M., Scheibe W.: Herstellung feinsten Körnungen mit einem Kreislauf Kugelmühle-Feinstkornisichter. **Wytwarzanie ultradrobnych klas ziarnowych w młynach kulowych - klasyfikatorach z obiegiem zamkniętym**. Aufbereit. Tech. **2004** nr 10 s. 35-44, il., bibliogr. 7 poz.

Młyn kulowy. Klasyfikator. Obieg zamknięty. Wzbogacanie na sucho. Klasa ziarnowa drobna (poniżej 10_μm).

56. Mekhal'chishin V.S., Zagorujko A.I.: Perspektivnost' primeneniya gidrogrukhotov na fabrikakh, obogashhajushhikh antracity. **Perspektywy stosowania przesiewaczy mokrych w zakładach wzbogacania antracytów**. Ugol' Ukr. **2004** nr 8 s. 54-55, il., bibliogr. 4 poz.

Przesiewanie wstępne. Przesiewanie na mokro. Antracyt. Klasa ziarnowa (6-13 mm). Przesiewacz. Sito (ruchome i nieruchome).

57. White L.: Controlling and optimizing minerals processing plants. **Sterowanie i optymalizacja działania zakładów przeróbki mechanicznej**. Eng. Min. J. **2004** nr 10 s. 22-26, il.
Zakład przeróbki mechanicznej. Sterowanie automatyczne. Proces technologiczny. Badanie symulacyjne. Wizualizacja. Wspomaganie komputerowe. System ekspertowy. Baza danych. Aparatura kontrolno-pomiarowa. Monitoring. Górnictwo rud.

58. Varey P.: ERT: tracking the progress of pressure filtration. **Tomografia opornościowa (ERT-electrical resistance tomography) - torowanie postępu w dziedzinie pras filtracyjnych**. Filtr. Sep. **2004** nr 9 s. 16-18, il.
Filtrowanie. Prasa filtracyjna. Filtr próżniowy. Placek filtracyjny. Proces technologiczny. Aparatura kontrolno-pomiarowa (ERT). Wspomaganie komputerowe. Wizualizacja. Wielka Brytania.

59. Arad S., Cierpisz S.: **Zagadnienia sterowania jakością węgla**. Materiały na konferencję: Automatyzacja Procesów Przeróbki Kopalni, X Konferencja APPK 2004, Szczyrk, 2-4 czerwca **2004** s. 7-18, il., bibliogr. 3 poz. (Sygnat. bibliot. 21 358).
Zakład przeróbki mechanicznej. Węgiel wzbogacony. Węgiel energetyczny. Parametr. Pomiar. Proces technologiczny. Mieszanie. Sterowanie automatyczne. Schemat blokowy. Obliczanie. Rumunia. P.Śl.
Przedstawiono zastosowanie instrumentalnych metod pomiaru zawartości popiołu, wilgoci i wartości opałowej węgla w układach monitoringu i sterowania parametrów jakościowych produktów handlowych węgla. Podano przykłady układów stabilizacji zawartości popiołu w węglu oraz maksymalizacji wartości produkcji. Rozważono układy pojedynczych wzbogacalników oraz prostych i złożonych układów technologicznych. Szczególną uwagę zwrócono na zagadnienia optymalizacji produkcji mieszanek węgla energetycznego z zastosowaniem systemów automatycznej kontroli jakości.
Streszczenie autorskie

60. Będkowski Z.: **Aktualny poziom i perspektywy automatyzacji procesów przeróbki węgla metodą wzbogacania w wodnych osadzkach pulsacyjnych**. Materiały na konferencję: Automatyzacja Procesów Przeróbki Kopalni, X Konferencja APPK 2004, Szczyrk, 2-4 czerwca **2004** s. 27-37, il., bibliogr. 3 poz. (Sygnat. bibliot. 21 358).
Osadzarka (KOMAG). Proces technologiczny. Produkt wzbogacania. Wyładunek. Sterowanie automatyczne. Elektronika. Sterownik. Aparatura kontrolno-pomiarowa (BOSS 2000; DSS 2002; A3 2003). Wspomaganie komputerowe. Wizualizacja. Program. Logika rozmyta. Dyspozytornia kopalniana. EMAG.
Omówiono aktualny stan automatyzacji procesu wzbogacania w wodnych osadzkach pulsacyjnych. Przedstawiono perspektywy dalszego rozwoju automatyzacji tego procesu w warunkach strukturalnych zmian zachodzących w polskim górnictwie.
Streszczenie autorskie

61. Będkowski Z.: **Aspekt ekonomiczny postępu technicznego w dziedzinie stosowanych urządzeń sterowania procesem wzbogacania węgla w osadzkach węglowych typu KOMAG**. Materiały na konferencję: Automatyzacja Procesów Przeróbki Kopalni, X Konferencja APPK 2004, Szczyrk, 2-4 czerwca **2004** s. 39-48, il., bibliogr. 2 poz. (Sygnat. bibliot. 21 358).
Osadzarka (KOMAG - OM 24D2E). Proces technologiczny. Produkt wzbogacania. Wyładunek. Sterowanie automatyczne. Elektronika. Aparatura kontrolno-pomiarowa (PULS 84; BOSS 2000). Popiołomierz (ALFA-05; ALFA-05/2E). KWK Murcki. Ekonomiczność. EMAG.

Referat dotyczy zagadnień związanych z stosowaniem nowych układów sterowania w procesie wzbogacania węgla w osadzarkach. Omawiane są wyniki ekonomiczne stosowania tych urządzeń.
Streszczenie autorskie

62. Cierpisz S.: **Błędy instrumentalnych metod pomiaru parametrów jakościowych węgla.** Materiały na konferencję: Automatyzacja Procesów Przeróbki Kopalni, X Konferencja APPK 2004, Szczyrk, 2-4 czerwca **2004** s. 49-61, il., bibliogr. 3 poz. (Sygnat. bibliot. 21 358).

Zakład przeróbki mechanicznej. Węgiel wzbogacony. Jakość. Parametr. Pomiar. Dokładność. Błąd. Obliczanie. Popiołomierz. Czujnik promieniowania. P.Śl.

Omówiono błędy reprezentatywności badanej masy węgla, błędy metody pomiarowej oraz błędy dynamiczne popiołomierzy radiometrycznych.

Streszczenie autorskie

63. Cierpisz S., Gröbner Ł., Joosterens J.: **Identyfikacja procesu flotacji węgla - badania przemysłowe.** Materiały na konferencję: Automatyzacja Procesów Przeróbki Kopalni, X Konferencja APPK 2004, Szczyrk, 2-4 czerwca **2004** s. 63-69, il., bibliogr. 9 poz. (Sygnat. bibliot. 21 358).

Flotacja. Odczynnik flotacyjny. Przepływ. Odpady. Kontrola. Jakość. Obliczanie. Modelowanie. Badanie przemysłowe. P.Śl. KWK Jas-Mos.

Przedstawiono wyniki badań identyfikacyjnych przeprowadzonych na obiekcie flotacji Zakładu Wzbogacania Węgla KWK "Jas-Mos". Celem badań identyfikacyjnych było wyznaczenie charakterystyk statycznych procesu flotacji węgla opisujących zależności jakości koncentratu i odpadów flotacyjnych od natężenia przepływu odczynnika flotacyjnego.

Streszczenie autorskie

64. Głowiak S.: **Wpływ zmian charakterystyki nadawy na jakość produktów wzbogacania w osadzarce.** Materiały na konferencję: Automatyzacja Procesów Przeróbki Kopalni, X Konferencja APPK 2004, Szczyrk, 2-4 czerwca **2004** s. 71-82, il., bibliogr. 8 poz. (Sygnat. bibliot. 21 358).

Osadzarka. Nadawa. Gęstość. Skład ziarnowy. Produkt wzbogacania. Jakość. Proces technologiczny. Regulacja. Sterowanie automatyczne. Modelowanie. Obliczanie.

Zmienność charakterystyki nadawy jest podstawową przyczyną zmian jakości produktów wzbogacania. Przedstawiono wyniki badań statycznego modelu wzbogacania w osadzarce pozwalającego obliczyć zmiany jakości produktów wzbogacania spowodowane różnymi zmianami zachodzącymi w składzie densymetrycznym i granulometrycznym nadawy. Dla wybranej nadawy podano trzy podstawowe rodzaje jej zmian i pokazano obliczony na podstawie modelu wpływ tych zmian na zawartość popiołu w koncentracie i półprodukcie.

Streszczenie autorskie

65. Heyduk A.: **Symulacyjne badania wibracyjnej segregacji materiału ziarnistego dla potrzeb kalibracji wizyjnego układu analizy składu ziarnowego.** Materiały na konferencję: Automatyzacja Procesów Przeróbki Kopalni, X Konferencja APPK 2004, Szczyrk, 2-4 czerwca **2004** s. 83-93, il., bibliogr. 6 poz. (Sygnat. bibliot. 21 358).

Nadawa. Skład ziarnowy. Ziarno. Parametr. Analiza ziarnowa. Sortowanie. Drgania. Transport. Przenośnik taśmowy. Pomiar. Wspomaganie komputerowe. Film (kamera CCD). Badanie symulacyjne. Modelowanie. Obliczanie. P.Śl.

Przedstawiono wybrane zagadnienia związane z analizą wizyjnej metody pomiaru składu ziarnowego. Skoncentrowano się na kwestii wibracyjnej segregacji ziarn, zachodzącej w trakcie transportu na taśmie przenośnika. Przedstawiono wyniki symulacji komputerowej, wskazujące na niepełną reprezentatywność warstwy powierzchniowej.

Streszczenie autorskie

66. Kalinowski K.: **Optymalizacja struktury i sterowania procesów ciągłych na przykładzie procesu technologicznego flotacji.** Materiały na konferencję: Automatyzacja Procesów Przeróbki Kopalin, X Konferencja APPK 2004, Szczyrk, 2-4 czerwca **2004** s. 95-107, il., bibliogr. 7 poz. (Sygnat. bibliot. 21 358).

Flotownik. Komora flotacyjna. Nadawa. Odczynnik flotacyjny. Produkt wzbogacania. Flotacja. Proces technologiczny. Optymalizacja. Obliczanie. P.Śl.

Przedstawiono wyniki badań dotyczących zagadnień struktury układów flotacji z uwzględnieniem zawrotów produktów wzbogacania poszczególnych flotowników. Uzyskane struktury są niezależne od własności nadawy kierowanej na układ flotacji. Poprawna praca tych układów zależna jest od dobrania jak i utrzymania stałej wartości średniego czasu przebywania ziaren w poszczególnych komorach flotowników. Przedstawiona została więc koncepcja automatyzacji i sterowania tych układów technologicznych.

Streszczenie autorskie

67. Kaula R.: **Analiza wrażliwości układów technologicznych przeróbki węgla dla różnych formuł sprzedażnych.** Materiały na konferencję: Automatyzacja Procesów Przeróbki Kopalin, X Konferencja APPK 2004, Szczyrk, 2-4 czerwca **2004** s. 109-126, il., bibliogr. 5 poz. (Sygnat. bibliot. 21 358).

Przeróbka mechaniczna. Proces technologiczny. Węgiel surowy. Węgiel koksowy. Węgiel energetyczny. Sprzedaż. Cena. (Formuła sprzedażna). Ekonomiczność. P.Śl.

Przedstawiono analizę wrażliwości układów technologicznych przeróbki węgla przeprowadzoną dla funkcji celu (wartości produkcji) wyznaczonej dla różnych formuł sprzedażnych. Analizę przeprowadzono dla trzech układów technologicznych. W układzie pierwszym przeprowadzono analizę porównawczą dla formuł sprzedażnych węgla koksującego przy uwzględnieniu różnych charakterystyk węgla surowego. Analizę porównawczą pozostałych układów przeprowadzono dla formuł sprzedażnych węgla energetycznego.

Streszczenie autorskie

68. Kostorz I.: **Automatyczne przetwarzanie schematów układów technologicznych zakładów wzbogacania węgla.** Materiały na konferencję: Automatyzacja Procesów Przeróbki Kopalin, X Konferencja APPK 2004, Szczyrk, 2-4 czerwca **2004** s. 127-136, il., bibliogr. 8 poz. (Sygnat. bibliot. 21 358).

Zakład przeróbki mechanicznej. Proces technologiczny. Schemat blokowy. System. Badanie symulacyjne. Wspomaganie komputerowe. Sterowanie automatyczne. Obliczanie. Algorytm. Uniw.Śl.

Omówiono metodę automatycznej analizy schematów technologicznych przy pomocy globalnej tablicy deskryptorów z wykorzystaniem struktur i algorytmów przetwarzania kopców, grafów skierowanych oraz sieci przepływowych. Przedstawiono podstawy analizy, strukturę tablicy oraz uproszczony algorytm jej tworzenia.

Streszczenie autorskie

69. Kostorz I.: **Algorytm tworzenia globalnej tablicy deskryptorów.** Materiały na konferencję: Automatyzacja Procesów Przeróbki Kopalin, X Konferencja APPK 2004, Szczyrk, 2-4 czerwca **2004** s. 137-146, il., bibliogr. 8 poz. (Sygnat. bibliot. 21 358).

Zakład przeróbki mechanicznej. Proces technologiczny. Schemat blokowy. Algorytm. Obliczanie. Wspomaganie komputerowe. Badanie symulacyjne. (Globalna tablica deskryptorów - GTD). Uniw. Śl.

Omówiono algorytm tworzenia globalnej tablicy deskryptorów służącej do analizy logicznego układu schematów technologicznych zakładów wzbogacania węgla. Przedstawiono struktury towarzyszące procesowi analizy schematu w warunkach zmian w jego strukturze.

Streszczenie autorskie

70. Pielot J.: **Analiza wpływu niedokładności wzbogacania węgla na uzyskiwane efekty ekonomiczne w warunkach mieszania nadaw.** Materiały na konferencję: Automatyzacja Procesów Przeróbki Kopalni, X Konferencja APPK 2004, Szczyrk, 2-4 czerwca 2004 s. 147-165, il., bibliogr. 5 poz. (Sygnat. bibliot. 21 358).

Wzbogacanie grawitacyjne. Proces technologiczny. Niedokładność. Nadawa. Mieszanie. Efektywność. Prognozowanie. Badanie symulacyjne. Modelowanie. Obliczanie. Wspomaganie komputerowe. P.Śl.

Przedstawiono prognozy uzyskiwanej wartości produkcji w przykładowym układzie technologicznym przy różnym rozproszeniu prawdopodobnym procesów wzbogacania grawitacyjnego. Prognozy te dotyczą wzbogacania przy mieszaniu dwóch nadaw w różnych proporcjach.

Streszczenie autorskie

71. Ryguła T., Zimny A.: **Automatyczny układ tworzenia mieszanek energetycznych z wykorzystaniem mułu węglowego w KWK Polska-Wirek.** Materiały na konferencję: Automatyzacja Procesów Przeróbki Kopalni, X Konferencja APPK 2004, Szczyrk, 2-4 czerwca 2004 s. 167-175, il., bibliogr. 2 poz. (Sygnat. bibliot. 21 358).

Mieszanie. Węgiel energetyczny. Węgiel surowy. Miał. Koncentrat. Muł. Przerost. Proces technologiczny. Sterowanie automatyczne. Wspomaganie komputerowe. Wizualizacja. Aparatura kontrolno-pomiarowa. CARBOAUTOMATYKA SA.

Przedstawiono modernizację węzła technologicznego dozowania miału surowego, koncentratu, mułu węglowego oraz przerostów sterowanego ręcznie, w układ automatycznego tworzenia mieszanek energetycznych. Zmodernizowany układ umożliwia tworzenie produktu końcowego o ściśle określonych parametrach ilościowych i jakościowych, wraz z automatyzacją ciągu technologicznego załadunku na wagony.

Streszczenie autorskie

72. Stolecki J., Chwast G., Ryguła T., Kaloch H.: **Układ automatycznej regulacji gęstości cieczy ciężkiej zrealizowany w KWK Piast Ruch I.** Materiały na konferencję: Automatyzacja Procesów Przeróbki Kopalni, X Konferencja APPK 2004, Szczyrk, 2-4 czerwca 2004 s. 191-202, il., bibliogr. 2 poz. (Sygnat. bibliot. 21 358).

Wzbogacanie w cieczach ciężkich. Wzbogacalnik z cieczą ciężką (Disa). Ciecz ciężka. Gęstość. Regulacja. Obciążnik. Odzysk. Proces technologiczny. Sterowanie automatyczne. Wspomaganie komputerowe. Wizualizacja. Sieć komputerowa. Aparatura kontrolno-pomiarowa. CARBOAUTOMATYKA SA. KWK Piast.

Omówiono zakres modernizacji istniejącego układu regulacji obiegów cieczy zawiesinowej, wraz z ogólną charakterystyką płuczki Disa w KWK Piast Ruch I. Przedstawiono system automatycznej regulacji i sterowania procesem wzbogacania, zrealizowanym za pomocą sterownika GE FANUC, komputerowego systemu sterowania i wizualizacji oraz układów pomiarowych i wykonawczych.

Streszczenie autorskie

73. Trybalski K., Kędzior A., Krawczykowski D.: **Przeptywowe metody pomiaru uziarnienia.** Materiały na konferencję: Automatyzacja Procesów Przeróbki Kopalni, X Konferencja APPK 2004, Szczyrk, 2-4 czerwca 2004 s. 203-219, il., bibliogr. 7 poz. (Sygnat. bibliot. 21 358).

Przeróbka mechaniczna. Nadawa. Klasa ziarnowa. Skład ziarnowy. Pomiar. (Granulometr).
Górnictwo rud. Metal nieżelazny. AGH.

Przedstawiono granulometry przemysłowe stosowane w polskich zakładach wzbogacania metali nieżelaznych. Omówiono uwarunkowania związane z przeprowadzeniem pomiarów uziarnienia w warunkach przemysłowych.

Streszczenie autorskie

Zob. też poz.: 27, 104.

21. HYDRAULIKA I PNEUMATYKA

74. Johnson J.L.: Size accumulators using the capacitance method. **Wykorzystanie wielkości akumulatorów do określania pojemności układów hydraulicznych.** Hydraul. Pneum. [USA] **2004** nr 9 s. 26-27, il.

Układ hydrauliczny. Ciecz robocza. Ścisłość. Objętość. Pojemność. Akumulator hydrauliczny.

75. Goodlet C.: Software aids design, simulation. **Projektowanie wspomagane komputerowo, symulacja.** Hydraul. Pneum. [USA] **2004** nr 9 s. 32-34, il.

Układ hydrauliczny. Projektowanie. Wspomaganie komputerowe. Badanie symulacyjne. Wizualizacja.

76. Mikulczyński T., Więclawek R.: **Technika wytwarzania sprężonego powietrza. Sprężarki łopatkowe - część II.** Pneumatyka **2004** nr 5 s. 32-34, il., bibliogr. 2 poz.

Powietrze sprężone. Sprężarka wirowa (łopatkowa). Łopaska wirnika. Wydajność. Obliczanie.

W poprzednim artykule przedstawiono historię rozwoju sprężarek łopatkowych i omówiono zasadę ich działania. W niniejszym szczegółowo zaś opisano ich budowę oraz podstawowe własności konstrukcyjne i eksploatacyjne.

Streszczenie autorskie

77. Tesar V., Peszyński K.: **Dysze kwadrantowe - analiza pracy i istniejących modeli.** Pneumatyka **2004** nr 5 s. 42-47, il., bibliogr. 9 poz.

Układ pneumatyczny. Dysza. Modelowanie. Badanie laboratoryjne. Wielka Brytania. Akad. Tech-Rol.

Zaprezentowano wyniki badań numerycznych dotyczących strumieni subsonicznych w pewnym typie dysz. Są to proste dysze kwadrantowe, mające duży względny stosunek $r/d=1$ promienia zaokrąglenia krawędzi wejściowej do średnicy otworu wylotowego, bez kanału wyjściowego. W pierwszej części przedstawiono analizę pracy dysz kwadrantowych, ich badania doświadczalne i analizę numeryczną. Zamieszczono i poddano ocenie również modele opisu matematycznego tych dysz.

Streszczenie autorskie

78. Pietkiewicz P., Rządowska W.: **Wpływ uszkodzeń pompy zębatej na jej parametry robocze.** Hydraul. Pneum. **2004** nr 5 s. 5-8, il., bibliogr. 6 poz.

Napęd hydrauliczny. Układ hydrauliczny. Pompa hydrauliczna. Pompa wyporowa. Pompa zębata. Eksploatacja. Awaria. Badanie laboratoryjne. Stanowisko badawcze. Uniw. Warm.-Mazur.

Opisano cykl badań dotyczący pompy PZ2 stosowanej m.in. w maszynach roboczych i ciągnikach rolniczych. Dokonano identyfikacji stanów niezdatności badanej pompy. Wskazano na możliwości występowania kilku różnych uszkodzeń jednocześnie.

Streszczenie autorskie

79. Kęsy Z., Olszak A.: **Badania eksperymentalne hamulca wiskotycznego z cieczą elektoreologiczną.** Hydraul. Pneum. **2004** nr 5 s. 9-13, il., bibliogr. 12 poz.

Układ hydrauliczny. Ciecz robocza (elektoreologiczna). (Ciecz inteligentna). Sprzęgło (wiskotyczne). Hamulec (wiskotyczny). Parametr. Obliczanie. Badanie stanowiskowe. P.Radom. Przedstawiono rodzaje cieczy elektoreologicznych. Omówiono zastosowanie sprzęgła i hamulca z tego typu cieczą. Sformułowano wnioski i zalecenia dla konstruktorów hamulców, wskazano na zalety takiego rozwiązania.

Streszczenie autorskie

80. Pazoła C.: **Kaskadowy system uszczelniający do siłowników hydraulicznych.** Hydraul. Pneum. **2004** nr 5 s. 14-16, il., bibliogr. 5 poz.

Układ hydrauliczny. Ciśnienie wysokie. Siłownik hydrauliczny. Uszczelnienie (kaskadowe). Badanie laboratoryjne. Stanowisko badawcze. P.Opol.

Przedstawiono zasadę działania kaskadowego systemu uszczelniającego, polegającego na rozłożeniu ciśnienia uszczelnianego na dwie lub więcej uszczelnień pracujących w układzie szeregowym. Omówiono konstrukcję systemu oraz układ gwarantujący rozdział ciśnienia obciążającego na dwa uszczelnienia.

Streszczenie autorskie

81. Grecznik T., Stryczek J.: **Proces projektowania kół zębatych maszyn hydraulicznych.** Hydraul. Pneum. **2004** nr 5 s. 16-20, il., bibliogr. 8 poz.

Napęd hydrauliczny. Koło zębate. Projektowanie. Wspomaganie komputerowe. Obliczanie. Badanie symulacyjne. P.Wroc.

Przedstawiono problemy i zagadnienia związane z projektowaniem kół zębatych dla maszyn hydraulicznych. Wskazano na powiązanie zagadnień projektowych, technologicznych i hydraulicznych podczas procesu projektowania i symulacji pracy maszyny hydraulicznej.

Streszczenie autorskie

82. Grund T., Venner E.: **Nowy zawór regulacyjny przeznaczony na rynek europejski.** Armat. Ruroc. **2004** nr 4 s. 137-139, il.

Układ hydrauliczny. Układ pneumatyczny. Zawór regulacyjny. Zawór grzybkowy. Dobór. Parametr. Obliczanie. Wspomaganie komputerowe. Program. (Cyfrowy ustawnik pozycyjny).

Przedstawiony nowy zawór regulacyjny GX jest kompaktowym zaworem grzybkowym o zwartej budowie z siłownikiem pneumatycznym - membranowym, przeznaczonym dla mediów ciekłych, gazowych i pary, zgodnym z normami EN, ATEX, PED i Namur. Cyfrowy ustawnik pozycyjny DVC2000 z rodziny FIELDVUE firmy Fisher może współpracować z zaworem bez zewnętrznego orurowania.

Streszczenie autorskie

83. The prevention of pressure Losses in high-pressure mining supply systems. **Zapobieganie stratom ciśnienia w wysokociśnieniowych układach zasilania maszyn górniczych.** Coal Int. **2004** nr 5 s. 198-199, il.

Zasilanie hydrauliczne. Ciśnienie wysokie. Strata. Zapobieganie. Przewód hydrauliczny. Przewód wysokociśnieniowy. Przewód sztywny. Rura. Niemcy (Karl Hamacher GmbH).

84. Johnson J.L.: Size accumulators using the capacitance method. **Wykorzystanie wielkości akumulatorów do określania pojemności układów hydraulicznych.** Hydraul. Pneum. [USA] **2004** nr 10 s. 26-27, il.

Układ hydrauliczny. Ciecz robocza. Ściśliwość. Objętość. Pojemność. Akumulator hydrauliczny. Pompa hydrauliczna. Przepływ. Regulacja. Obliczanie.

85. Franzinger K.A.: Valves in control. **Zawory sterujące**. Hydraul. Pneum. [USA] **2004** nr 10 s. 34-37, il.

Układ hydrauliczny. Przepływ. Ciśnienie. Regulacja. Zawór regulacyjny.

86. Chrostowski H., Młyńczak A., Popczyk Z., Szadkowska J.: **Rynek wyrobów i usług hydrauliki i pneumatyki w krajach Unii Europejskiej**. Materiały na konferencję: V Międzynarodowe Targi HPS 2004, Seminarium "Krajowy sektor hydrauliki i pneumatyki po wstąpieniu do Unii Europejskiej. Szanse i zagrożenia", Katowice, 20 października 2004. Mech. Autom. Gór. **2004** nr 10 s. 5-14, il., bibliogr. 26 poz.

Hydraulika. Pneumatyka. Wyrób. Produkcja. Marketing. Sprzedaż. Rynek. UE. Wskaźniki techniczno-ekonomiczne. Współpraca międzynarodowa. P.Wroc. PZL-HYDRAL SA.

Omówiono krótko kategorie ekonomiczne związane z marketingiem dóbr i usług przemysłowych, w szczególności sektora komponentów. Przedstawiono sektor hydrauliki i pneumatyki maszynowej w krajach Unii Europejskiej, stowarzyszonych w ramach CETOP - Europejskim Komitecie ds. Hydrauliki i Pneumatyki. Pokazano organizację skupiającą większość firm europejskich sektora hydrauliki i pneumatyki reprezentujących rynek o wartości ok. 10 mld EURO oraz przedstawiono zasady funkcjonowania tego rynku. Omówiono przykłady współdziałania w wybranych obszarach problemowych. Na tym tle w postaci analizy SWOT (mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia) przedstawiono sytuację i możliwości krajowego sektora napędów i sterowań płynowych. Zaproponowano dyskusję na temat marketing mixu w krajowym sektorze mechaniki płynowej.

Streszczenie autorskie

87. Burzyński W., Mikołajewska W.: **Normalizacja w dziedzinie hydrauliki i pneumatyki - międzynarodowa, regionalna, krajowa**. Materiały na konferencję: V Międzynarodowe Targi HPS 2004, Seminarium "Krajowy sektor hydrauliki i pneumatyki po wstąpieniu do Unii Europejskiej. Szanse i zagrożenia", Katowice, 20 października 2004. Mech. Autom. Gór. **2004** nr 10 s. 14-22, il., bibliogr. 9 poz.

Hydraulika. Pneumatyka. Normalizacja. Współpraca międzynarodowa. UE. Terminologia.

Zdefiniowano terminy dotyczące: normalizacji, celów normalizacji, konsensu, normy, normy zharmonizowanej, omówiono rolę normalizacji i norm we współczesnym świecie, omówiono międzynarodowe i regionalne organizacje normalizacyjne, omówiono krajowy system normalizacyjny, przedstawiono zależność między normalizacją międzynarodową, regionalną i krajową, administracyjno-terytorialną i zakładową, omówiono normalizację w dziedzinie hydrauliki i pneumatyki w tym omówiono rys historyczny, normalizację międzynarodową, regionalną i krajową omówiono również działalność informacyjną dotyczącą normalizacji.

Streszczenie autorskie

88. Piszcz R.: **Marketing jako ważny element konkurencyjności na europejskim rynku pneumatyki**. Materiały na konferencję: V Międzynarodowe Targi HPS 2004, Seminarium "Krajowy sektor hydrauliki i pneumatyki po wstąpieniu do Unii Europejskiej. Szanse i zagrożenia", Katowice, 20 października 2004. Mech. Autom. Gór. **2004** nr 10 s. 23-25, il., bibliogr. 7 poz.

Pneumatyka. Wyrób. Rynek. Marketing. UE. Współpraca międzynarodowa.

Referat dotyczy roli współczesnego marketingu w budowaniu konkurencyjności firm działających na rynku pneumatyki siłowej i sterującej. Przedstawione są podstawowe jego działania i narzędzia stosowane dla ich realizacji. Podjęto próbę udowodnienia kluczowej roli marketingu jako ważnego elementu konkurencyjności firm na polskim rynku.

Streszczenie autorskie

89. Kret T.: **MŚP w sektorze hydrauliki i pneumatyki maszynowej. Możliwości i zagrożenia na przykładzie firmy Kret i S-ka.** Materiały na konferencję: V Międzynarodowe Targi HPS 2004, Seminarium "Krajowy sektor hydrauliki i pneumatyki po wstąpieniu do Unii Europejskiej. Szanse i zagrożenia", Katowice, 20 października 2004. Mech. Autom. Gór. **2004** nr 10 s. 26-32, il., bibliogr. 4 poz.

Hydraulika. Pneumatyka. Produkcja. Sprzedaż. Wydajność. Koszt. Współpraca międzynarodowa. UE. Kret i S-ka.

Referat opisuje szanse i zagrożenia dla małych i średnich przedsiębiorstw związane z wejściem Polski do Unii Europejskiej. Przedstawia wyniki badań przeprowadzonych w kraju i zagranicą (UC), cytuje publikacje Polskiej Agencji Rozwoju i Przedsiębiorczości związane z tym tematem. Dalsza część referatu to wyniki ekonomiczne małej inżynierskiej firmy zajmującej się hydrauliką i pneumatyką (Kret i S-ka) z kilku ostatnich lat, na podstawie których prezentuje własne podsumowanie i wnioski końcowe.

Streszczenie autorskie

90. Matuszczyk ., Gawliński M.: **Krajowy rynek uszczelnień technicznych po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej - mocne i słabe strony.** Materiały na konferencję: V Międzynarodowe Targi HPS 2004, Seminarium "Krajowy sektor hydrauliki i pneumatyki po wstąpieniu do Unii Europejskiej. Szanse i zagrożenia", Katowice, 20 października 2004. Mech. Autom. Gór. **2004** nr 10 s. 38-45, il., bibliogr. 1 poz.

Układ hydrauliczny. Układ pneumatyczny. Uszczelnienie. Produkcja. Rozwój. P.Wroc. Inco-Veritas SA.

Przedstawiono ocenę krajowego rynku uszczelnień technicznych scharakteryzowano krajowych producentów uszczelnień oraz przedstawiono perspektywy rozwoju.

Streszczenie autorskie

91. Sobczyk A.: **Ekologiczne układy napędowe maszyn wykorzystujące hydraulikę wodną.** Materiały na konferencję: V Międzynarodowe Targi HPS 2004, Seminarium "Krajowy sektor hydrauliki i pneumatyki po wstąpieniu do Unii Europejskiej. Szanse i zagrożenia", Katowice, 20 października 2004. Mech. Autom. Gór. **2004** nr 10 s. 46-54, il., bibliogr. 9 poz.

Napęd hydrauliczny. Woda. Ciecz robocza. Gęstość. Rozszerzalność. Ścisłość. Lepkość. Obliczanie. Ochrona środowiska. P.Krak.

Po okresie dynamicznego rozwoju hydrauliki olejowej, głównie w ubiegłym XX wieku, następuje powolny, ale widoczny renesans hydrauliki wodnej nowej generacji, której jednym z pionierów jest firma Danfoss, z jej programem produkcji znanym pod nazwą Nessie. Głównie chodzi o zastosowania w urządzeniach stacjonarnych (o mocy rzędu kilkunastu kilowatów), a ostatnio coraz częściej również w maszynach mobilnych. Na największą ekspansję tego typu układów można aktualnie liczyć w przemyśle spożywczym, mięsny, farmaceutycznym, co wynika zarówno z zaostrzających się przepisów sanitarno-ekologicznych, jak i zmniejszających się różnic cenowych między instalacjami opartymi na hydraulice olejowej.

Ze streszczenia autorskiego

92. Kollek W., Osiński P.: **Diagnostyka hałaśliwości maszyn i urządzeń hydraulicznych metodą holografii akustycznej.** Materiały na konferencję: V Międzynarodowe Targi HPS 2004, Seminarium "Krajowy sektor hydrauliki i pneumatyki po wstąpieniu do Unii Europejskiej. Szanse i zagrożenia", Katowice, 20 października 2004. Mech. Autom. Gór. **2004** nr 10 s. 54-59, il., bibliogr. 18 poz.

Napęd hydrauliczny. Układ hydrauliczny. Hałas. Zwalczenie. Wibroakustyka. Przyrząd pomiarowy. (Holografia akustyczna). Wspomaganie komputerowe. Wizualizacja. Diagnostyka techniczna. BHP. Badanie laboratoryjne. P.Wroc.

Przedstawiono możliwości wykorzystania metod energetycznych w pomiarach złożonych procesów wibroakustycznych. Innowacyjne metody badawcze wytyczają nowe perspektywy rozwoju w obniżaniu emisji hałasu. Na szczególną uwagę zasługuje omówienie wektorowych metod lokalizacji źródeł dźwięku z wykorzystaniem sondy akustycznej oraz płaszczyznowej anteny pomiarowej. W wyniku pomiaru uzyskuje się rozkład natężenia emisji z różnych fragmentów źródła w formie map emisji. Analizując tym sposobem dowolny obiekt (np. pompa, samochód, silnik) znajduje się główne źródła, co pozwala na poprawę badanej konstrukcji. W publikacji skorzystano z materiałów, które są wynikiem wieloletniej pracy w obszarze badań, projektowania i eksploatacji układów hydraulicznych, powadzonych w Instytucie Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn Politechniki Wrocławskiej.

Streszczenie autorskie

93. Balawender A., Jasiński R.: **Prace badawczo-rozwojowe prowadzone w Katedrze Hydrauliki i Pneumatyki Politechniki Gdańskiej.** Materiały na konferencję: V Międzynarodowe Targi HPS 2004, Seminarium "Krajowy sektor hydrauliki i pneumatyki po wstąpieniu do Unii Europejskiej. Szanse i zagrożenia", Katowice, 20 października 2004. Mech. Autom. Gór. **2004** nr 10 s. 60-71, il., bibliogr. 9 poz.

Napęd hydrauliczny. Układ hydrauliczny. Pompa hydrauliczna. Pompa śmigłowa. Silnik hydrauliczny. Silnik satelitowy. Temperatura niska. Badanie laboratoryjne. Praca naukowo-badawcza. P.Gdań.

W Katedrze Hydrauliki i Pneumatyki Politechniki Gdańskiej prowadzone są prace badawcze nowych konstrukcji pomp i silników hydraulicznych. Obecnie prowadzone badania dotyczą: pomp wielotłoczkowych ze sterowaniem krzywkowym, hydraulicznych silników satelitowych z kompensacją luzów, hydraulicznych silników satelitowych zasilanych emulsją wodno-olejową, działania hydraulicznych elementów układów w niskiej temperaturze. Badania nad nowym typem pomp wielotłoczkowych osiowych z rozrządem sterowanym krzywką prowadzone są przez dr Leszka Osieckiego wspólnie z prof. Andrzejem Osieckim, którzy są autorami rozwiązania konstrukcyjnego. Zbudowano prototyp pomp o wydajnościach 27 i 75 cm sześć./obrót, które szczegółowo przebadano. Badania satelitowych silników hydraulicznych prowadzone są pod kierunkiem prof. Andrzeja Balawendera i wykonano je w ramach projektu badawczego KBN. Opracowano konstrukcję i zbudowano, we współpracy z firmą FAMA w Gniewie. Badaniem elementów i układów hydraulicznych w warunkach niskiej temperatury otoczenia zajmuje się dr Ryszard Jasiński. Prowadzone są również kompleksowe badania i ekspertyzy elementów i układów hydraulicznych i pneumatycznych zalecane przez współpracujące firmy. Rozwijana jest współpraca Katedry Hydrauliki i Pneumatyki z innymi uczelniami oraz przemysłem.

Streszczenie autorskie

94. Biały J.: **REXROTH - dostawcą elementów, zespołów i całych hydraulicznych układów napędu i sterowania do przestrzeni zagrożonych wybuchem.** Materiały na konferencję: V Międzynarodowe Targi HPS 2004, Seminarium "Krajowy sektor hydrauliki i pneumatyki po wstąpieniu do Unii Europejskiej. Szanse i zagrożenia", Katowice, 20 października 2004. Mech. Autom. Gór. **2004** nr 10 s. 72-75, il.

Napęd hydrauliczny. Sterowanie hydrauliczne. Układ hydrauliczny. BHP. Zagrożenie. Wybuch. Przepis prawny. Dyrektywa (ATEX). UE. Bosch Rexroth sp. z o.o.

Przedstawiono wybrane problemy związane z dostosowaniem wyrobów do wymagań obowiązujących od 1 lipca 2003 r. w państwach UE, a od 1 maja 2004 r. również w Polsce, dyrektywy Nr 94/9/WE (ATEX) - "Wyposażenie używane w przestrzeniach zagrożonych wybuchem" (ATEX). Przedstawiono podstawowe wymagania Dyrektywy ATEX oraz jakimi

wyrobami Rexroth, oraz w jaki sposób jeden ze światowych producentów elementów i zespołów hydraulicznych układów napędu i sterowania spełnia oczekiwania swoich klientów w zakresie wyrobów przeznaczonych do zastosowania w przestrzeniach zagrożonych wybuchem.
Streszczenie autorskie

95. Siemieniako F., Karpovich S., Hućcio T., Dajniak I.: **Ćwiczenia z automatyki. Napęd i sterowanie pneumatyczne.** Wydawnictwo Politechniki Białostockiej, Białystok **2004** s. 1-98, il., bibliogr. 5 poz. (Sygnat. bibliot. 21 365).

Napęd pneumatyczny. Sterowanie pneumatyczne. Powietrze sprężone. Przepływ. Przewód pneumatyczny. Układ pneumatyczny. Schemat pneumatyczny. Projektowanie. Wspomaganie komputerowe. Program (PNEUMA KTA). Kadry. Szkolenie.

Podręcznik przeznaczony jest dla studentów kierunków automatyka i robotyka oraz mechanika i budowa maszyn w zakresie przedmiotu Napęd i sterowanie pneumatyczne. Przystępnie wyłożony materiał, a także wizualizacja działania układów pozwala samodzielnie korzystać z podręcznika wszystkim, którzy: pragną poznać zasady działania i opracowywania schematów podstawowych układów napędów i sterowania pneumatycznego, poszukują określonych rozwiązań układów napędu i sterowania pneumatycznego oraz są zainteresowani wspomaganym komputerowo opracowywaniem układów napędu sterowania pneumatycznego. Dołączony na płycie CD multimedialny interaktywny podręcznik "Pneuma KTA" jest szczególnie istotny dla studentów ćwiczących w domu bądź dla tych, których uczelnie nie posiadają tablic montażowych.

Ze wstępu

96. Kollek W.: **Podstawy projektowania napędów i sterowań hydraulicznych.** Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, Wrocław **2004** s. 1-206, il., bibliogr. 12 poz. (Sygnat. bibliot. 21 366).

Napęd hydrauliczny. Napęd hydrostatyczny. Przekładnia hydrostatyczna. Układ hydrauliczny. Przepływ. Strata. Obliczanie. Przewód hydrauliczny. Sprawność. Sterowanie hydrauliczne. Projektowanie.

Podręcznik uzupełnia lukę wydawniczą w zakresie napędów i sterowań hydraulicznych. Stanowi on cenną pomoc dla studentów wydziałów mechanicznych i mechaniczno-energetycznych wyższych uczelni technicznych i rolniczych, a także dla pracowników naukowych. Walory merytoryczne tej książki są bardzo czytelne dzięki jasnej i precyzyjnej formie przekazanej wiedzy teoretycznej oraz licznym przykładom obliczeniowym.

Streszczenie autorskie

97. Balawender A., Śliwiński P.: **Stanowisko, metodyka i badania silników hydraulicznych zasilanych emulsją wodno-olejową.** Masz. Gór. **2004** nr 99 s. 7-16, il., bibliogr. 8 poz.

Napęd hydrauliczny. Silnik hydrauliczny. Silnik satelitowy (HS). Emulsja olejowo-wodna. Badanie laboratoryjne. Stanowisko badawcze. P.Gdań.

Opisano nowe stanowisko badawcze zaprojektowane i zbudowane w Katedrze Hydrauliki i Pneumatyki Politechniki Gdańskiej przeznaczone do badania silników hydraulicznych zasilanych emulsją wodno-olejową. Przedstawiono metodykę badań oraz wyniki badań nowego hydraulicznego silnika satelitowego typu HS przeznaczonego między innymi do zastosowań w górnictwie. Dokonano porównania wyników badań dla silnika zasilanego emulsją i olejem.

Streszczenie autorskie

98. Gawryś E., Kollek W., Kudźma Z., Palczak E.: **Badania węzłów uszczelniających w stanach przejściowych mechanizmów maszyn.** Masz. Gór. **2004** nr 99 s. 22-26, il., bibliogr. 3 poz.

Układ hydrauliczny. Siłownik hydrauliczny. Uszczelnienie. Przeciek. Tarcie. Pomiar. Badanie laboratoryjne. Stanowisko badawcze. P.Wroc.

Przedstawiono wyniki badań węzłów uszczelniających w siłownikach hydraulicznych mechanizmów maszyn. Przedstawiono niektóre wyniki badań trwałościowych w prototypach siłowników oraz zachowanie się ich w stanach przejściowych mechanizmów maszyn.

Streszczenie autorskie

99. Paszota Z.: **Wpływ lepkości cieczy roboczej na zakres zmiany parametrów pracy silnika hydraulicznego i sprawność energetyczną układu o sterowaniu proporcjonalnym.** Masz. Gór. **2004** nr 99 s. 27-35, il., bibliogr. 35 poz.

Silnik hydrauliczny. Układ hydrauliczny. Ciecz robocza. Lepkość. Przepływ. Strata. Obliczanie. Parametr. Sterowanie proporcjonalne. P.Szczec.

Przedstawiono, określony symulacyjne, wpływ lepkości cieczy roboczej (oleju hydraulicznego), zmieniającej się w trakcie eksploatacji układu, na wartości współczynników charakteryzujących elementy układu hydraulicznego. Te współczynniki strat, które zmieniają swe wartości pod wpływem zmiany lepkości oleju, wpływają na wysokość sprawności energetycznej układu. Pokazano to na przykładzie układu ze sterowaniem proporcjonalnym silnika, układu, w którym rozdzielacz dławiący zasilany jest pompą o stałej wydajności współpracującą z zaworem przelewowym.

Ze streszczenia autorskiego

100. Gawol J., Kaczmarczyk J.: **Siłownik hydrauliczny - maszyna czy osprzęt ciśnieniowy w świetle dyrektyw europejskich.** Masz. Gór. **2004** nr 99 s. 51-54, il., bibliogr. 3 poz.

Układ hydrauliczny. Układ pneumatyczny. Siłownik hydrauliczny. Cylinder pneumatyczny. Klasyfikacja. Normalizacja. Dyrektywa. Ocena zgodności. Przepis prawny. UE.

Ustawa o systemie zgodności zobowiązuje producentów do dokonania oceny zgodności wyrobów przed ich wprowadzeniem do obrotu. Proces oceny zgodności wymaga przeprowadzenia analiz zapisów zawartych w wymaganiach zasadniczych i szczegółowych. Omówiono tryb postępowania w procedurze oceny zgodności, trudności interpretacyjne wymagań oraz uczestnictwo jednostek notyfikowanych w tym procesie.

Streszczenie autorskie

Zob. też poz.: 19, 20, 22, 23, 46, 120, 122.

22. OCHRONA ŚRODOWISKA. SKŁADOWANIE I WYKORZYSTANIE ODPADÓW. REKULTYWACJA TERENU

101. Pastuszka J.S., Gryniewicz-Bylina B., Rakwicz B.: **Współczynnik absorpcji aerozolu atmosferycznego w pobliżu ruchliwej drogi jako wskaźnik oddziaływania drogi na środowisko.** Ochr. Powietrza Probl. Odpadów **2004** nr 5 s. 161-166, il., bibliogr. 30 poz.

Ochrona środowiska. Powietrze. Zanieczyszczenie. Pył zawieszony. (Ruch drogowy). (Badanie). Pomiar. Pobieranie próbek. Współczynnik (absorpcyjny). Obliczanie. KOMAG. Śl. Akad. Med.

Praca przedstawia wyniki badań pilotowych poziomu stężeń pyłu zawieszzonego (PM10) i pyłu całkowitego (TSP), oraz współczynnika absorpcji aerozolu w pobliżu ruchliwej drogi w Gliwicach w okresie wiosennym. Natężenie ruchu na badanej drodze w godzinach od 9 do 18 wynosiło około 100 pojazdów/h. Ustalono, że w kanionie ulicy średniodobowe stężenie PM10 wzrasta w stosunku do miejsc oddalonych od drogi o 100 m, co dla osób mieszkających przy tej ulicy oznacza między innymi wzrost ryzyka zachorowań na choroby górnych dróg oddechowych. Otrzymane wyniki wskazują, że ruchliwa droga jest znaczącym emitorem cząstek pyłu zawierających pierwiastki węgla. Wykazano, że współczynnik absorpcji aerozolu atmosferycznego mógłby być zastosowany do oceny zasięgu oddziaływania na środowisko cząstek pyłu pochodzących z ruchu ulicznego.

Ze streszczenia autorskiego

102. Baran S., Oleszczuk P.: **Problemy gospodarki komunalnymi osadami ściekowymi w świetle zawartości w nich WWA.** Ochr. Powietrza Probl. Odpadów **2004** nr 5 s. 173-180, il., bibliogr. 29 poz.

Ochrona środowiska. Odpady komunalne. Ściek. Oczyszczanie. Osad (WWA - wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne). Badanie laboratoryjne. Pobieranie próbek. Akad. Rol.

Badano kształtowanie się zawartości wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA) w osadach ściekowych o różnym stopniu przetworzenia. Zawartość WWA analizowano w osadzie surowym, przefermentowanym i ostatecznym (po prasach). Przedstawione w pracy wyniki badań wskazują na znaczną zmienność zawartości indywidualnych WWA w osadach ściekowych. Oznaczona zawartość 16 WWA wynosiła w osadzie surowym, przefermentowanym i ostatecznym odpowiednio (wartość średnia): 10,8; 4,86 i 18,2 mg/kg. We wszystkich osadach dominowały 3-pierścieniowe WWA (acenaftylen i acenaften). Duża zmienność zawartości poszczególnych WWA w badanych osadach wskazuje na konieczność ciągłego monitoringu ich zawartości.

Streszczenie autorskie

103. Balusu R., Tuffs N., Peace R., Harvey T.: Research aims to reduce gas. **Redukcja gazu celem prac naukowo-badawczych.** Aust. Longwalls **2004** nr 9 s. 32, 34, 36, il.

Ochrona środowiska. Odmetanowanie. Kopalnia gazowa. Wybieranie ścianowe. Przestrzeń poeksploatacyjna. Otwór wiertniczy. Otwór odgazowujący. Otwór długi. Wiercenie międzypoziomowe. Zaplecze naukowo-badawcze (CSIRO). Australia.

104. Markusik M., Mateusiak P.: **Urządzenia do separacji i utylizacji odpadów komunalnych.** Materiały na konferencję: Napędy Maszyn Transportowych - 2004, V Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Techniczna, Katowice, 18 października 2004 r. Masz. Dźwig.-Transp. **2004** nr 3-4 s. 16-21, il., bibliogr. 6 poz.

Ochrona środowiska. Odpady komunalne. Odpady niebezpieczne. Sortowanie. Przesiewanie. Wzbogacalnik bębnowy. Wzbogacanie magnetyczne. Utylizacja. Temperatura wysoka. (Łuk elektryczny). (Plazma). Spalanie. USA. Przepis prawny. Dyrektywa. UE. P.Śl.

Przedstawiono zalety systemu do separacji i utylizacji odpadów komunalnych z wykorzystaniem technologii plazmowych oraz możliwości ich zastosowania na Śląsku.

Streszczenie autorskie

105. Jaśkowski W., Józwiak M.: **Kinematyka wychyleń wysokiego budynku na terenie górniczym.** Prz. Gór. **2004** nr 10 s. 13-17, il., bibliogr. 8 poz.

Ochrona środowiska. Szkody górnicze. Powierzchnia kopalni. Odkształcenie. Budownictwo. Aparatura kontrolno-pomiarowa. Wspomaganie komputerowe. Laser. Pomiar ciągły. AGH.

Przedstawiono wyniki zastosowania nowej techniki pomiarów geodezyjnych w monitoringu przemieszczeń poziomych górnej kondygnacji budynku względem poziomu fundamentów. Zarejestrowane przemieszczenia wywołane zostały wstrząsami górniczymi, eksploatacją górniczą, nasłonecznieniem, opadami i wiatrem. Przedstawiona analiza wyników wykazała, że możliwe jest ich wykorzystanie do wyznaczania parametrów dynamicznych konstrukcji budynków, takich jak częstotliwość drgań własnych oraz logarytmiczny dekrement tłumienia. Określono też amplitudy przemieszczeń budynku wywołane pozostałymi, wymienionymi wyżej czynnikami oddziałującymi na budynek.

Streszczenie autorskie

Zob. też poz.: 35, 42, 110, 128.

23. NAPIĘDY SPALINOWE MASZYN GÓRNICZYCH

Zob. poz.: 9, 35.

24. PODSTAWY KONSTRUKCJI MASZYN I URZĄDZEŃ GÓRNICZYCH

106. Nieoczym A., Gajewski J.: **Pęknięcie zmęczeniowe łączników gwintowych**. Eksploat. Niezawodn. **2004** nr 4 s. 22-25, il., bibliogr. 6 poz.

Połączenie gwintowe. Łącznik. Gwint. Wytrzymałość. Zmęczenie. Pęknięcie. Obciążenie statyczne. Obciążenie zmienne. Obliczanie. P.Lub.

Przedstawiono wpływ konstrukcji łącznika gwintowego na jego wytrzymałość w przypadku obciążeń statycznych i zmiennych. Określono miejsca pęknięcia łącznika w zależności od jego podstawowych parametrów tj. średnicy i skoku gwintu oraz średnicy części nienagwintowanej.

Streszczenie autorskie

107. Chmurawa M., Ziola A., Gaska D.: **Zasady doboru sprzęgieł podatnych do układów napędowych maszyn**. Materiały na konferencję: Napędy Maszyn Transportowych - 2004, V Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Techniczna, Katowice, 18 października 2004 r. Masz. Dźwig.-Transp. **2004** nr 3-4 s. 22-29, il., bibliogr. 11 poz.

Napęd. Sprzęgło podatne. Dobór. Moment obrotowy. Prędkość obrotowa. Obciążenie dynamiczne. Obliczanie. Modelowanie. DETRANS. P.Śl.

Przedstawiono dotychczasowe i nowe spojrzenie na cechy konstrukcyjne sprzęgła, jako ważnego elementu w łańcuchu przeniesienia mocy z silnika napędowego przez przekładnię na organ lub organy robocze maszyny lub urządzenia.

Streszczenie autorskie

108. Pillich W.: **Wybrane zagadnienia napędu łańcuchowego i linowego**. Materiały na konferencję: Napędy Maszyn Transportowych - 2004, V Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Techniczna, Katowice, 18 października 2004 r. Masz. Dźwig.-Transp. **2004** nr 3-4 s. 30-33, il., bibliogr. 4 poz.

Napęd. Łańcuch. Lina. Współpraca. Koło łańcuchowe. Koło linowe. Koło pędne. Poślizg. Zapobieganie. Eksploatacja. Wydłużenie. Rozciąganie. Wytrzymałość. Obliczanie. DETRANS. P.Śl.

W pewnych przypadkach jest uzasadnione realizowanie linowego przemieszczania w maszynach za pomocą napędu łańcuchowego lub linowego, jako alternatywnego w stosunku do napędu zębatkowego. Rozpatrzono istotne odmienne cechy napędu za pomocą cięgna podatnego i warunki jego stosowania w napędach maszyn i urządzeń.

Streszczenie autorskie

109. Pillich W.: **Napęd perystaltyczny w urządzeniach transportowych**. Zesz. Nauk. P.Śl. Mech. **2004** nr 146 s. 1-161, bibliogr. 95 poz.

Napęd (perystaltyczny). Przewód elastyczny. Odkształcenie. Przepływ (perystaltyczny). Koło jezdne. Mechanizm. Ruch. Opór. Transport. Parametr. Obliczanie. Modelowanie. Badanie laboratoryjne. P.Śl.

Praca zawiera opis teoretycznych i eksperymentalnych badań napędu za pomocą przewodów elastycznych, również nazywanego napędem perystaltycznym. Napęd zespołu jezdnego realizowany jest podczas zaciskania elastycznego przewodu przez koło jezdne, gdy do przewodu doprowadzany jest płyn pod ciśnieniem. Przy spełnieniu pewnych warunków, występuje "spychanie" koła z przewodu i jego toczenie po przewodzie. Przedstawiono zasady działania napędu, możliwości jego zastosowania, zwrócono uwagę na różnicę między napędem a

przepływem perystaltycznym. Opisano zespoły składowe realizujące napęd. Porównano napęd perystaltyczny z innymi napędami realizującymi podobne zadania. Dla modelu zaciśnięcia przewodu wyznaczono naprężenia i odkształcenia w przewodzie, strefę odkształcenia, zjawisko tłumienia i sztywność przewodu. W badaniach eksperymentalnych wyznaczono moduły sprężystości przewodów wybranego typu, ich wydłużenie, wytrzymałość i tłumienie.
Ze streszczenia autorskiego

Zob. też poz.: 31, 52, 79.

25. BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY W GÓRNICTWIE. ERGONOMIA

110. Palarski J.: **Analiza możliwości ograniczenia zagrożeń górniczych i poprawy stanu środowiska naturalnego w polskich kopalniach węgla kamiennego.** Bezp. Pr. Ochr. Śr. Gór. **2004** nr 10 s. 3-9, il., bibliogr. 1 poz.

BHP. Zagrożenie. Wypadkowość. Ochrona środowiska. Rozwój (zrównoważony). Technologia wybierania. Wybieranie ścianowe. Wybieranie komorowo-filarowe. Modernizacja. Maszyny, urządzenia i sprzęt górniczy. Sterowanie automatyczne. P.ŚI.

Poddano analizie stan bezpieczeństwa i ochrony środowiska w polskich kopalniach węgla kamiennego. Wychodząc z zasad zrównoważonego rozwoju sformułowano kierunki niezbędnych zmian w technologiach górniczych i zaproponowano wprowadzenie szeregu innowacji. Zdaniem autora tylko radykalne działania poczynając od modyfikacji uregulowań prawnych - zmiany lub wydania nowych rozporządzeń - poprzez przebudowę infrastruktury kopalń i modyfikację systemów eksploatacji po wprowadzenie nowych struktur organizacyjnych i wykształcenie nowego sposobu podejścia kadry zarządzającej do modernizacji górnictwa zapewnią przemysłowi węglowemu długotrwałą pozycję na rynku jako branży efektywnej, bezpiecznej i akceptowanej przez otoczenie.
Streszczenie autorskie

111. Konopko W., Patyńska R.: **Podstawy nowelizacji metody rozeznania górniczego dla oceny stanu zagrożenia tąpnięciami.** Bezp. Pr. Ochr. Śr. Gór. **2004** nr 10 s. 10-16, il., bibliogr. 10 poz.

BHP. Tąpnięcie. Prognozowanie. Sejsmometria. Mechanika górotworu. Obliczanie. Wskaźnik. GIG. Artykuł rozszerza metodę o aktywność sejsmiczną prognozowaną bądź rejestrowaną. Wstępna analiza wskazuje na znaczną poprawę trafności prognoz zagrożenia tąpnięciami. Opublikowanie wersji "robotycznej" znowelizowanej metody pozwoli na zebranie uwag specjalistów z kopalń, a w efekcie - dalsze jej doskonalenie przy równoczesnym bieżącym zwiększeniu trafności prognoz przy jej testowaniu.

Streszczenie autorskie

112. Bohosiewicz M., Jakubów A., Szarafiński M., Wasilewski S.: **Przegląd systemów monitorowanych zagrożeń gazowych w polskich kopalniach.** Bezp. Pr. Ochr. Śr. Gór. **2004** nr 10 s. 17-24, il., bibliogr. 5 poz.

BHP. Metan. Wybuch. Pożar kopalniany. Aparatura kontrolno-pomiarowa. Pomiar ciągły. Metanometria. Monitoring. Łączność dyspozytorska. KHW SA. JSW SA. KW SA. EMAG.

Koncentracja wydobywania oraz coraz trudniejsze warunki eksploatacji w wyniku narastających zagrożeń naturalnych mają decydujący wpływ na bezpieczeństwo załóg i ciągłość ruchu zakładów górniczych. W ciągu ostatnich dwóch lat odnotowano szereg katastrof i zdarzeń, które oprócz tragicznych skutków dla górników, którzy znaleźli się w bezpośrednim sąsiedztwie miejsca katastrofy, stanowiły także zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi w dalszej odległości. Zdarzenia te po rozwinięciu się w pożary spowodowały znaczne koszty związane ze wstrzymaniem wydobywania, a

także utratą drogiego wyposażenia ścian. Włączając się do dyskusji dotyczącej skuteczności zabezpieczeń gazometrycznych kopalń w warunkach restrukturyzacji polskiego górnictwa w artykule dokonano analizy wyposażenia kopalń w urządzenia i systemy, na podstawie przeprowadzonej ankietyzacji.

Streszczenie autorskie

113. Niemiec B.: **Zasady ograniczania prawdopodobieństwa błędu ludzkiego dla wybranych czynności.** Bezp. Pr. Ochr. Śr. Gór. **2004** nr 10 s. 25-31, il., bibliogr. 16 poz.

BHP. Wypadkowość. Kadry. Błąd. Zapobieganie. Organizacja. Zarządzanie. Przepis prawny. GIG. Przeanalizowane zostały cztery kategorie błędów, do których zaliczono pomyłki, błędy w organizacji zadań, pogwałcenia przepisów bezpieczeństwa oraz niezgodności w systemach zarządzania. W tym kontekście, na podstawie zaistniałych wypadków ustalone zostały czynności, które są szczególnie podatne na popełnianie błędów oraz możliwości organizacyjne i techniczne ich zapobiegania.

Streszczenie autorskie

114. Sobala J.: **Zarządzanie bezpieczeństwem pracy w górnictwie - część 14. Ocena ryzyka prowadzenia robót strzałowych w wyrobiskach kopalń węgla kamiennego.** Wiad. Gór. **2004** nr 10 s. 457-466, il., bibliogr. 6 poz.

BHP. Zarządzanie. Zagrożenie. Metan. Pył węglowy. Wybuch. Urabianie strzelaniem. MW. Przepis prawny. Dyrektywa. UE. Jakość. Zarządzanie. GIG.

Omówiono prostą ocenę bezpieczeństwa robót strzałowych wobec metanu i pyłu węglowego w ramach systemu zarządzania bezpieczeństwem pracy oraz w oparciu o Dokument Bezpieczeństwa. Zaproponowana procedura jakościowa, ujęta w kilku krokach, umożliwia ocenę ryzyka przy prowadzeniu robót strzałowych w kopalniach węgla kamiennego.

Streszczenie autorskie

115. Gąsior K., Połetek R.: **Kształtowanie bezpieczeństwa w zakładzie górnictwa na przykładzie kopalni "Halemba".** Prz. Gór. **2004** nr 10 s. 38-43, il., bibliogr. 5 poz.

BHP. Wypadkowość. Choroba zawodowa. Zapobieganie. Kadry. KWK Halemba.

Przedstawiono wyniki przeprowadzonych badań mających na celu określenie aktualnego stanu podstawowych elementów kultury bezpieczeństwa pracy załogi kopalni "Halemba". Stwierdzono potrzebę zastosowania jakościowo nowych elementów działań prewencyjnych dla osiągnięcia dalszego postępu w kształtowaniu stanu bezpieczeństwa w zakładach górniczych.

Streszczenie autorskie

116. Domżał J., Drzęźła B., Rusinek J.: **Wpływ strzelań torpedujących na poziom sejsmiczności indukowanej w górotworze.** Materiały Szkoły Eksploatacji Podziemnej 2004. Biblioteka Szkoły Eksploatacji Podziemnej, Seria Wykłady nr 26, Kraków **2004** s. 1-34, il., bibliogr. 41 poz. (Sygnat. bibliot. 21 363).

BHP. Tąpanie. Sejsmometria. Parametr. Strzelanie. MW. Mechanika górotworu. KWK Piast. P.Śl. Materiały konferencyjne.

Omówiono wyniki badań nad wpływem strzelań torpedujących na poziom sejsmiczności indukowanej w górotworze. Badania "in situ" przeprowadzono w kopalni "Piast". Na podstawie obserwacji 1149 strzelań torpedujących wykonanych w latach 1986-2001 znaleziono zależności funkcyjne pomiędzy liczbą wstrząsów oraz wielkością wydzielonej energii, a odległością od dna otworu strzałowego. Wyniki badań mogą znaleźć szerokie zastosowanie w kopalniach eksploatujących węgiel, w warunkach zagrożenia tąpaniami.

Streszczenie autorskie

117. **Górnicza lampa akumulatorowa.** Zgł. wzoru użytkow. w UP RP U1 114991, uprawn.: Przedsiębiorstwo Elektrotechniki Górniczej PEG SA, Czeladź, PL; Sot Ludek, Ostrava, CZ. Biul. UP RP **2004** nr 20 s. 126, il.

Lampa elektronowa. Akumulator elektryczny. Wyposażenie osobiste. Oświetlenie osobiste.

Zob. też poz.: 1, 21, 44, 48, 52.

26. EKSPLOATACYJNOŚĆ I NIEZAWODNOŚĆ MASZYN I URZĄDZEŃ

Zob. poz.: 27, 78, 106, 108.

27. NAPĘDY ELEKTRYCZNE. AUTOMATYKA. APARATURA POMIAROWA I KONTROLNA. WYPOSAŻENIE PRZECIWWYBUCHOWE. ŹRÓDŁA ENERGII

118. Zbierski K., Siczek K., Kossowski Z.: **Napęd magnetoelektryczny. Podstawy teoretyczne - cz. I.** Napędy Sterow. **2004** nr 9 s. 52-58, il., bibliogr. 9 poz.

Napęd elektryczny. Pole magnetyczne. (Napęd magnetoelektryczny. Siła. Modelowanie. Obliczanie.

Przedstawiono model magnetoelektrycznego napędu. Przeanalizowano jego właściwości oraz obliczono generowaną w nim siłę napędową metodą elementów skończonych. Na podstawie przeprowadzonej analizy i obliczenia stwierdzono, że napęd magnetoelektryczny może być wykorzystany w rozmaitych mechanizmach wymagających realizacji ruchu postępowo-zwrotnego o różnych parametrach kinetyczno-dynamicznych. Szczególnie przydatny może on być, gdy wymagane jest uzyskanie siły napędowej o wartości niezależnej od chwilowego położenia napędzanego elementu mechanizmu.

Streszczenie autorskie

119. Rajashekara K.: Hybrid and fuel cell systems for transporation. **Hybrydowe i ogniowe systemy transportu.** Prz. Elektrotech. **2004** nr 11 s. 1033-1039, il., bibliogr. 17 poz.

Napęd elektryczny Napęd hybrydowy. (Ogniwo paliwowe). Transport. Podwozie kołowe. USA.

120. DBT's innovative PMCR-D drive control system. **PMCR-D innowacyjny układ sterowania napędem wyprodukowany przez koncern DBT.** Coal Int. **2004** nr 5 s. 188, 190, il.

Sterowanie elektrohydrauliczne (PMCR-D). Sterowanie programowalne. Wizualizacja (PMC-V). Wspomaganie komputerowe. Elektronika. Monitoring. Wybieranie ścianowe. Przenośnik zgrzeblowy ścianowy. Napęd elektryczny. Przekładnia zębata. Niemcy (DBT).

121. Gears and drives. **Przekładnie i napędy.** World Coal **2004** nr 7 s. 59-61, il.

Zasilanie elektryczne. Napęd elektryczny. Rozruch płynny. Sprzęgło. Przekładnia zębata. Wyposażenie elektryczne. Sterowanie automatyczne. Produkcja (ABB; DBT).

122. Dindorf R., Woś P., Wołkow J.: **Regulacja adaptacyjna napędu elektrohydraulicznego w warunkach zmiennego obciążenia.** Masz. Gór. **2004** nr 99 s. 17-21, il., bibliogr. 5 poz.

Napęd elektrohydrauliczny. Sterowanie elektrohydrauliczne. Serwomechanizm elektrohydrauliczny. Regulacja (adaptacyjna). Obliczanie. Badanie symulacyjne. P.Świętokrz. P.Krak.

Przedstawiono koncepcję regulatora adaptacyjnego zastosowanego w układzie regulacji napędu elektrohydraulicznego pracującego w warunkach zmiennych obciążeń. Przeprowadzono syntezę

adaptacyjnego regulatora PID poprzez wyznaczenie jego parametrów na podstawie parametrów modelu obiektu. Przedstawiono wyniki symulacji adaptacyjnego regulatora, przy zastosowaniu identyfikacji rekurencyjną metodą najmniejszych kwadratów RLS, z układem kompensacji.
Streszczenie autorskie

123. Bajer A., Strzelec G., Zimny A.: **System automatyki załadunku węgla na wagony kolejowe w KWK "Borynia"**. Materiały na konferencję: Automatyzacja Procesów Przeróbki Kopalni, X Konferencja APPK 2004, Szczyrk, 2-4 czerwca **2004** s. 19-26, il. (Sygnat. bibliot. 21 358).

Aparatura kontrolno-pomiarowa. Sterowanie automatyczne. Wspomaganie komputerowe. Sterownik. Pulpit sterowniczy. Miał. Załadunek. Punkt załadowczy. Waga. Zbiornik odmiarowy. Dozowanie. KWK Borynia. CARBOAUTOMATYKA SA.

Referat dotyczy modernizacji systemu załadunku miału na wagony kolejowe składającego się z sześciu niezależnych punktów załadunku. Przedstawiono dynamiczną technologię dozowania porcji z wykorzystaniem statycznych wag zbiornikowych nadzorowanych przez rozproszony system kontrolno sterujący.

Streszczenie autorskie

124. Sikora T., Wójtowicz C.: **Przenośny popiołomierz WALKER - wyniki badań eksploatacyjnych**. Materiały na konferencję: Automatyzacja Procesów Przeróbki Kopalni, X Konferencja APPK 2004, Szczyrk, 2-4 czerwca **2004** s. 177-190, il. (Sygnat. bibliot. 21 358).

Przyrząd pomiarowy (beziotopowy). Prototyp. Popiołomierz (WALKER; RODOS). Czujnik promieniowania. Elektronika. Wspomaganie komputerowe. Badanie eksploatacyjne. EMAG.

Przedstawiono charakterystykę przenośnego popiołomierza typu WALKER. Omówiono wyniki badań eksploatacyjnych przeprowadzonych w kilku zakładach górniczych. Dokonano porównania popiołomierza WALKER z modelem zagranicznym.

Streszczenie autorskie

Zob. też poz.: 1, 19, 25, 26, 34, 35, 50, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 71, 72, 73, 105, 112.

30. MATERIAŁY SPRAWOZDAWCZE

125. Majestic MINExpo. **Majestatyczna MINExpo**. Coal Mag. **2004** nr 9/10 s. 14-15, 18-21, il. Wystawa (MINExpo International 2004, Las Vegas, Nevada, USA, September 27-30, 2004). Maszyny, urządzenia i sprzęt górniczy.

126. MINExpo INTERNATIONAL 2004 preview. **Przed wystawą MINExpo INTERNATIONAL 2004**. World Coal **2004** nr 7 s. 55-58, il. Wystawa (MINExpo INTERNATIONAL 2004, Las Vegas, Nevada USA, September 27-30, 2004). Maszyny, urządzenia i sprzęt górniczy.

Zob. też poz.: 116, 128.

31. ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE. RESTRUKTURYZACJA GÓRNICTWA

127. Gisman P.: **Prawo geologiczne i górnicze - wydobywanie kopalni pospolitych**. Bezp. Pr. Ochr. Śr. Gór. **2004** nr 10 s. 32-37, il.

Prawo górnicze. Przepis prawny. Górnictwo (kopalni pospolitych. Ochrona środowiska. WUG.

Uchwalona w dniu 27 lipca 2001 r. przez Sejm RP ustawa o zmianie ustawy Prawo geologiczne i górnicze, opublikowana w Dzienniku Ustaw Nr 100. poz. 1190 weszła w życie 1 stycznia 2002 r. Z doświadczeń uzyskanych w okresie dwóch lat obowiązywania znowelizowanego prawa geologicznego i górniczego w zakresie nadzoru nad kopalinami pospolitymi wynika, że przepisy dot. tej materii sprawdziły się.

Z artykułu

128. Prisching H., Weber L.: **Likwidacja kopalń w regionach alpejskich - aspekty prawne i praktyczne.** Bezp. Pr. Ochr. Śr. Gór. **2004** nr 10 s. 40-45, il., bibliogr. 1 poz.

Górnictwo. Austria. Restrukturyzacja. Kopalnia rudy. Kopalnia soli. Kopalnia węgla. Likwidacja. Szkody górnicze. Rekultywacja. Ochrona środowiska. Przepis prawny. Materiały konferencyjne (X Jubileuszowe Spotkania Przedstawicieli Urzędów Górniczych Krajów Europejskich, Wrocław, 2004 r.).

129. Fuksa D.: **Korekta optymalnego planu produkcji spółki węglowej z wykorzystaniem analizy postoptymalnej.** Wiad. Gór. **2004** nr 10 s. 429-434, il., bibliogr. 6 poz.

Górnictwo węglowe. Polska. Restrukturyzacja. Organizacja. Zarządzanie. Planowanie. Produkcja. Sprzedaż. Cena. Analiza ekonomiczna. Obliczanie. AGH.

Artykuł jest kontynuacją tematyki z publikacji poświęconej metodzie racjonalizacji decyzji produkcyjnych. Zaprezentowano w nim proste narzędzia oparte na metodzie analizy postoptymalnej pozwalającej na modyfikację formalnie optymalnych planów produkcyjnych kopalń. Opracowane w ramach tej analizy algorytmy pokazują możliwości ilościowego ujmowania skutków ekonomicznych ewentualnych korekt, w tym dostosowania planów produkcji i sprzedaży węgla do realnych zmian zapotrzebowania. Korekty planów produkcyjnych przeprowadza się bez konieczności ponownego rozwiązania zadania od początku (uruchamiania procedury optymalizacyjnej), co skraca znacznie czas obliczeń. Zaprezentowane w artykule wybrane korekty planów produkcyjnych dotyczą m.in. obniżenia niepożądanych rezerw, uwzględnienia powiązań między producentem a odbiorcą, koncentracji kierunków zbytu, równomiernego rozdziału eksportu między kopalnie. Zaproponowane techniki analizy postoptymalnej wykazują jej przydatność do wspomaganie zarządzania grupą kopalń.

Streszczenie autorskie

130. Olejko K.: **Rachunek kosztów działań jako instrument efektywnego wspomaganie procesów zarządzania przedsiębiorstwem.** Wiad. Gór. **2004** nr 10 s. 435-443, il., bibliogr. 18 poz.

Przedsiębiorstwo. Zarządzanie. Racjonalizacja. Ekonomiczność. Analiza ekonomiczna. Koszt. Obliczanie. Akad. Ekon.

W sposób syntetyczny zaprezentowano podstawowe założenia koncepcji rachunku kosztów działań (Activity - Based Costing - ABC). Prezentacja zalet tego modelu ma obecnie istotne znaczenie. Zasadniczą przyczyną jej rozwoju jest bowiem potrzeba posiadania systemu umożliwiającego generowanie informacji niezbędnych do podejmowania racjonalnych decyzji. Analiza historii rozwoju koncepcji rachunku kosztów potwierdza liczne próby stworzenia modelu spójnego ze współczesnymi potrzebami informacyjnymi.

Streszczenie autorskie

131. Borkowski Z.: **Restrukturyzacja górnictwa węglowego w Hiszpanii.** Wiad. Gór. **2004** nr 10 s. 450-456, il.

Górnictwo węglowe. Hiszpania. Restrukturyzacja. Przedsiębiorstwo (HUNOSA-Hulleras del Norte SA). Przepis prawny. UE. Finanse. Kadry.

Po stopniowym ograniczaniu produkcji węgla, w późnych latach siedemdziesiątych XX wieku produkcja węgla w Hiszpanii znów zaczęła gwałtownie rosnąć, albowiem chciano się uniezależnić

od dostaw ropy naftowej. W roku 1998 rząd Hiszpanii wprowadził najnowszy z serii swoich narodowych planów węglowych, przewidujący ramy zarówno dla produkcji węgla, jak i zatrudnienia w kopalniach. Ponieważ firmy prywatne są z reguły małe, główną uwagę w omówieniu procesów restrukturyzacji skoncentrowano w tym artykule na przedsiębiorstwie HUNOSA (Hulleras del Norte SA).

Streszczenie autorskie

132. Kotowski W.: **Paliwa silnikowe z węgla szansą dla krajowego górnictwa.** Gospod. Paliw. Energ. **2004** nr 9-10 s. 19-23, il., bibliogr. 5 poz.

Górnictwo węglowe. Rozwój. Węgiel kamienny. Węgiel brunatny. (Zgazowanie). Paliwo (silnikowe). Gaz ziemny. P.Opol.

Przedstawiono obecny stan i najbliższą perspektywę w gospodarce nieodnawialnymi nośnikami energii. Opisano elementy procesowe wariantowych technologii syntezy paliw silnikowych metodą Fischera-Tropscha na bazie gazu ziemnego oraz węgla kamiennego.

Streszczenie autorskie

133. Australian suppliers. **Australijscy dostawcy.** Min. Mag. **2004** nr 10 s. 23, 25-26, 28-29, il.

Górnictwo węglowe. Australia. Rozwój. Komputeryzacja. Informatyka. Program. Sprzedaż. System doradczy. (Konsulting). Zarządzanie. Aparatura kontrolno-pomiarowa. Sterowanie automatyczne. Łączność bezprzewodowa. Wzbogacalnik.

134. Gawlik L.: **Koszty bieżącej produkcji węgla w rozumieniu rozporządzeń Unii Europejskiej i ich aplikacja w warunkach polskich.** Prz. Gór. **2004** nr 10 s. 8-13, il., bibliogr. 8 poz.

Górnictwo węglowe. Polska. Restrukturyzacja. Wydobywanie. Koszt. Finanse. Przepis prawny. UE. PAN.

Wejście Polski do Unii Europejskiej wymogło dostosowanie funkcjonowania podmiotów gospodarczych do standardów unijnych. Dostosowanie takie jest również konieczne w górnictwie węgla kamiennego. Ta gałąź gospodarki traktowana jest w Unii w sposób szczególny, czego wyrazem jest dopuszczenie pomocy do funkcjonowania jej podmiotów. Przedstawiono pojęcie bieżących kosztów produkcji węgla w rozumieniu Rozporządzenia unijnego dotyczącego pomocy państwa dla przemysłu węglowego. Wskazano różnice, jakie występują między unijnymi kosztami bieżącej produkcji węgla a analogicznymi pojęciami funkcjonującymi dotychczas w Polsce. Zaproponowano metodykę wyznaczania tych kosztów na bazie funkcjonującej sprawozdawczości kopalń i spółek węglowych.

Streszczenie autorskie

135. U.S. coal supply and demand: 2003 review. **Podaż i popyt na węgiel w USA: omówienie roku 2003.** Coal Int. **2004** nr 5 s. 200-207, il.,

Górnictwo węglowe. USA. Wydobywanie (1069,5 mln t amerykańskich). Zużycie. Energetyka. Eksport. Import. Wskaźniki techniczno-ekonomiczne. Cena.

136. Cosack C.: Energieversorgung in der erweiterten Europäischen Union. **Zaopatrzenie w energię w rozszerzonej Unii Europejskiej.** Glückauf **2004** nr 5 s. 249-252, il., bibliogr. 9 poz.

Górnictwo węglowe. UE. Wydobywanie. Zużycie. Import. Energetyka.

Znaczenie węgla jako źródła zaopatrzenia w energię krajów europejskich rośnie wraz z przystąpieniem do Unii Europejskiej dziesięciu nowych krajów członkowskich. W szczególności Polska, Czechy, Węgry i Słowacja pokrywają dużą część zapotrzebowania na energię pierwotną dzięki własnym zasobom węgla. Sama Polska wydobywa więcej tego surowca niż cała poprzednia Unia Europejska składająca się z 15 państw. Komisja Europejska zakłada, że zużycie węgla w Unii

Europejskiej w przyszłych latach znacznie się zmniejszy i dopiero w trzecim dziesięcioleciu tego wieku osiągnie dzisiejszy poziom. Wówczas wystąpi zwiększona zależność europejskiego zaopatrzenia energetycznego od importu.

Opracował mgr inż. Z. Penar

137. Shhadov V.M.: O sostojanii ugol'noj otрасli i blizhajshikh perspektivakh ee razvitija. **Stan obecny rozyjskiego górnictwa węglowego oraz perspektywy rozwoju w najbliższej przyszłości**. Ugol' **2004** nr 8 s. 4-6, il.

Górnictwo węglowe. Rosja. Restrukturyzacja. Rozwój. Ekonomiczność.

138. Szadkowska J.: **Produktywność - określenie rzeczywistych kosztów produkcji, dystrybucji i promocji jako akcent konkurencyjności**. Materiały na konferencję: V Międzynarodowe Targi HPS 2004, Seminarium "Krajowy sektor hydrauliki i pneumatyki po wstąpieniu do Unii Europejskiej. Szanse i zagrożenia", Katowice, 20 października 2004. Mech. Autom. Gór. **2004** nr 10 s. 32-37, il., bibliogr. 3 poz.

Przedsiębiorstwo. Zarządzanie. Efektywność. Produkcja. Koszt. Obliczanie. Optymalizacja. Analiza ekonomiczna. P.Krak.

Informacja o rzeczywistym koszcie wyrobu lub usługi ma istotne znaczenie dla skutecznego funkcjonowania przedsiębiorstwa w warunkach stale rosnącej konkurencji. Stąd konieczność stosowania doskonalszych narzędzi umożliwiających coraz dokładniejsze monitorowanie procesów zachodzących w przedsiębiorstwie. W artykule opisano współczesne podejście do określania kosztów procesów produkcyjnych i "okołoprodukcyjnych" oparte na kalkulacji działań (ABC). System ten pozwala analizować koszty procesów z różnych perspektyw i w różnych horyzontach czasowych, a dzięki takim informacjom można sterować procesami poprzez stałe lub doraźne podnoszenie jakości, efektywności lub tempa działań.

Streszczenie autorskie

Zob. też poz.: 67, 86, 88, 89, 90.

32. JAKOŚĆ. CERTYFIKACJA, AKREDYTACJA, NORMALIZACJA

139. Zając R.: **Informacja naukowo-techniczna elementem wspomagającym zarządzanie wiedzą**. Masz. Gór. **2004** nr 99 s. 55-59, il., bibliogr. 5 poz.

Jakość. Zarządzanie. INTE. (Wiedza). Informacja. Baza danych. Wspomaganie komputerowe. Internet.

Informacja to wiedza potrzebna do realizacji zadań służących osiągnięciu celów przez konkretne przedsiębiorstwa. Informacja to dokumenty, dane, wiadomości mające obecnie ogromne znaczenie, a prawidłowy ich obieg jest warunkiem skutecznego i efektywnego zarządzania. Coraz częściej pisze się, że zarządzanie informacją to istotna część zarządzania organizacją. W otoczeniu, w którym technologie i metodologie szybko się zmieniają człowiek staje przed koniecznością posiadania aktualnych i kompletnych danych niezbędnych do podejmowania racjonalnych decyzji. Niniejszy artykuł skupia się jedynie na informacji naukowo-technicznej, stanowiącej zaledwie mały fragment zarządzania wiedzą i informacją.

Streszczenie autorskie

140. Henrykowski W.: **Historia oceny zgodności w Polsce**. ABC Jakości **2004** nr 3 s. 4-6, il.

Jakość. Zarządzanie. Ocena zgodności. Certyfikacja. (Znak).

PCBC SA promuje dobrowolne znaki zgodności podkreślając ich znaczenie jako dodatkowego gwaranta bezpieczeństwa, wysokiej jakości lub ochrony środowiska. Oprócz tych znaków

oferowany jest także europejski znak ekologiczny dla wyrobów spełniających wymagania dyrektyw unijnych.

Z artykułu

141. Kleniewski A.: **Integracja systemów zarządzania jakością, środowiskiem, bezpieczeństwem i higieną pracy.** Probl. Jakości **2004** nr 11 s. 8-10, il., bibliogr. 5 poz.

Jakość. Zarządzanie. Norma. Ochrona środowiska. BHP. Integracja.

Mając na uwadze podejście procesowe i systemowe - integracja oznacza sformalizowane połączenie praktyki w jedno, ale nie jako połączenie oddzielnych składników.

Streszczenie autorskie

142. Urban W.: **Dlaczego przedsiębiorstwa stosują system jakości? - Wyniki badań.** Probl. Jakości **2004** nr 11 s. 19-23, il.

Jakość. Zarządzanie. Organizacja. System. Przedsiębiorstwo. Badanie. Ankieta.

System organizacyjny ze swej natury raczej nie przynosi rezultatów natychmiastowo. Jednak wdrożenie systemu jakości prowadzi do określonego sposobu zarządzania przedsiębiorstwem przez kierownictwo.

Streszczenie autorskie

143. Ligarski M.J., Koczaj K.: **Jakie wymagania normy ISO 9001:2000 sprawiają trudności polskim przedsiębiorstwom?** Probl. Jakości **2004** nr 11 s. 24, 29-33, il., bibliogr. 4 poz.

Jakość. Zarządzanie. System. Przedsiębiorstwo. Badanie. Audit.

Wyniki przeprowadzonych badań pozwoliły określić, które wymagania normy ISO 9001:2000 sprawiają trudności polskim organizacjom. Bezwzględnie największe trudności związane są z wymaganiami dotyczącymi dokumentacji systemu zarządzania jakością. Drugim obszarem, w którym wykryto największą liczbę niezgodności jest obszar monitorowania i pomiarów, trzecim obszar zakupów, czwartym zaś obszar zasobów ludzkich.

Z artykułu

144. Szafranski M.: **Ważność celów w przedsiębiorstwie.** Probl. Jakości **2004** nr 11 s. 34-38, il., bibliogr. 9 poz.

Jakość. Zarządzanie. (Hierarchia celów).

Mimo pojawiających się trudności w określaniu ważności celów, często warto podejmować ten trud, gdyż tworzenie hierarchii celów ułatwia decydowanie o kolejności podejmowania działań w przedsiębiorstwie.

Streszczenie autorskie

145. Ówiklicki M.: **Partypacyjny sposób podejmowania decyzji w japońskich przedsiębiorstwach.** Probl. Jakości **2004** nr 11 s. 32-41, il., bibliogr. 41 poz.

Jakość. Zarządzanie. Organizacja. Przedsiębiorstwo. Japonia.

Kierownictwo bierze na siebie ryzyko niepowodzenia realizacji decyzji, nawet jeśli pomysł zmian w polityce działania organizacji był autorstwa pracownika niskiego szczebla.

Streszczenie autorskie

146. Informator Normalizacyjny **2004** nr 3 s. 1-13.

Norma (PN-G; PN-EN; PN-H; PN-ISO; PN-EN ISO). Górnictwo odkrywkowe. Przenośnik taśmowy. Sprzęgło. Hamulec. Hutnictwo. Kształtownik. Urządzenie elektryczne. Maszyna elektryczna. Aparatura kontrolno-pomiarowa. Pobieranie próbek. Dokumentacja techniczna. BHP.

Numer 3/2004 "Informatora Normalizacyjnego" dostarczy Państwu informacji o kolejnej grupie norm zakupionych przez bibliotekę norm w trzecim kwartale 2004 r. Przedstawione w Informatorze

normy reprezentują 6 działów tematycznych: - górnictwo, kopaliny; - hutnictwo, odlewnictwo i spawalnictwo; - urządzenia energetyczne i elektrotechniczne; - badania, przyrządy i przybory pomiarowe; - zagadnienia naukowo-techniczne, dokumentacja i organizacja; - bezpieczeństwo, ochrona zdrowia, i środowiska. W tym wydaniu Informatora dużo miejsca poświęcono normom z działu "urządzenia energetyczne i elektrotechniczne", na temat maszyn elektrycznych wirujących i kompatybilności elektromagnetycznej. Drugą dużą grupę stanowią normy z działu "badania, przyrządy i przybory pomiarowe", w większości których przedmiotem są badania powietrza na stanowisku pracy. Szczególnie zachęcamy do zapoznania się z normami PN-ISO dotyczącymi mechanicznego pobierania próbek oraz normami górniczymi, które opisują wymagania elementów przenośników taśmowych stosowanych w górnictwie odkrywkowym.

Ze wstępu

Zob. też poz.: 22, 87, 94, 100, 114.